

II

ZBERATEL'96

ALBUM PONÚKA

Sada poštových lístkov
Devín s neoficiálnymi
farebnými prítlačami
- 72 reprodukcii diel
Alfonsa Muchu

ZBERATEL'96

2-4)

1)

NOVÉ POŠTOVÉ ZNÁMKY

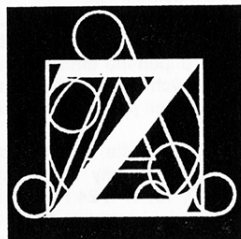
6-10)

5)

ZBERATEL'96

Ročník II. Č.11 Cena 20 Sk

Vydáva firma **ALBUM** v Bratislave. Vychádza mesačne. Reg.č. MK 1188/95 zo dňa 1.2.1995.

Redakcia: RNDr. Michal Zika (šéfredaktor), Anton Kulhánek, Viliam Kučera (členovia).

Adresa redakcie: Zberateľ'95, Lazaretská 11, 811 08 Bratislava, ☎ 07/367 411.

Celoročné predplatné, vrát. poštovného: Abonent z SR 200 Sk, abonent z ČR 350 Sk (300 Kč), abonent z ostatnej Európy 480 Sk (25 DEM, 180 ATS), abonent z zahraničia 760 Sk (25 USD, 40 DEM).

Cena za jeden výtlačok 20 Sk. Pri odobraní viac ako 10 výtlačkov vydavateľ poskytuje 20%-nú zľavu.

Podmienky inzerovania: Cena za jeden riadok 10 Sk. Za inzeráty zvýraznené rámečkom účtujeme príplatok 20 Sk. Abonent časopisu majú 2-krát za rok prvých päť riadkov zdarma.

Úhradu inzerátu, resp. potvrdenku o úhrade treba zaslať redakcii najneskôr so znením inzerátu. Inzeráty prosíme zasielať na adresu redakcie písané na stroji (počítači), alebo čitateľne paličkovým písmom. Inzeráty budú uverejňované v najbližšom čísle časopisu v došlom poradí. Komerčné inzeráty vrátane ich grafickej úpravy účtujeme na základe osobitného sadzovníka.

Redakčná uzávierka: 18.10.1996, do tlače dané 29.10.1996

AKO ĎALEJ ?

Ako bude vychádzať *Zberateľ* v roku 1997? Po obsahovej stránke nepripravujeme podstatnejšie zmeny. Menšie zmeny redakcia pripravuje v úprave niektorých rubrik v záujme lepšieho využitia daného priestoru, hoci už v priebehu roka 1996 sa nám podarilo zaobstaraním novej techniky zhrubovať rozsah časopisu tak, že na rovnakom počte strán je zhruba o 25-30% viac informácií. Výrazne sa zlepšila aj reprodukcia obrázkov.

Vydavateľ zvažuje možnosť predávania *Zberateľa* v novinových stánkoch, čo by mohlo znamenať zvýšenie nákladu časopisu. Pravda, túto úvahu treba dobre prerátať, pretože tieto služby stoja 40% z ceny a remitendu vopred ťažko ustrážiť. Robíme všetko preto, aby sa to podarilo a *Zberateľ* naďalej rástol počtom i kvalitou.

Časy pre naše záľuby nie sú priaznivo naklonené a ekonomické dopady cítime všetci. Netreba osobitne zdôrazňovať, že náklady stúpajú aj na vydávanie časopisu. Jeho cenu sme stanovili pri nultom čísle koncom roka 1994. Od toho času sa zvýšili ceny v tlačiarňi (už januári 1995). Od septembra nám 4-násobne stúpili náklady na poštovné. Z týchto dôvodov sme nútení prikróčiť k zvýšeniu ceny *Zberateľa* v roku 1997 na **25 Sk** za číslo. Ani táto suma ešte nepokrýva všetky náklady na výrobu, tlač a distribúciu, výraznú časť bude naďalej znášať firma **ALBUM**. Ročné predplatné sme stanovili na **250 Sk** (pre ČR 350). Podstatnú časť ceny pre zahraničných odberateľov (žiaľ, aj do Čiech) tvorí poštovné.

Veríme, že napriek tomuto nepopulárnemu opatreniu zostanete nášmu časopisu aj v roku 1997 verní. V kladnom prípade prosíme o zaslanie budúcoročného predplatného na pripojenej zložke. Poznamenávame, že zložky nebudeme opakovane zasielať a *Zberateľa* '97 č.1 budeme zasielať už len tým, ktorí zašli predplatné do 15.12.1996.

Ďakujeme za porozumenie.

Zároveň upozorňujeme, že distribúcia čísla 12/96 sa môže v decembri z dôvodov personálnych problémov oneskoriť. V krajnom prípade výjde až začiatkom roku 1997. Vopred sa ospravedlňujeme.

Redakcia Zberateľ '96
Firma ALBUM

NOVÉ ZNÁMKY

SLOVENSKO

Technické pamiatky

Ministerstvo dopravy, pošt a telekomunikácií SR vydalo dňa 15. októbra 1996 dve príležitostné známky „Technické pamiatky“. Jedna z nich (4 Sk) je venovaná komsej železnici z Bratislavy do Trnavy, druhá (6 Sk) lietadlu Andreja Kvasza [obr. na prvej strane obálky].

Prvý vlak ťahaný koňmi z Bratislavy do Sv. Jura bol slávnostne vypravený 27. septembra 1840. Z Bratislavy do Trnavy sa prvá preprava uskutočnila 1. júna 1846 - čím Bratislava získala prímäť v železničnej výstavbe Uhorska. Osobné vlaky boli najskôr dvojvozňové, nákladné vlaky až päťvozňové s nákladom do 6 ton na vozeň. Vlak ťahal dva kone, ktoré na jednotlivých staniaciach boli prepriahané. Na známke je železničný vozeň a staničná budova v Bratislave a Trnave.

Na druhej známke je zobrazený šiesty model lietadla konštruktéra **Andreja Kvasza** (1883-1974) z dvoch pohľadov. Tento rodák z Békéscsaby, syn slovenských rodičov, navštevoval technickú školu v Budapešti. Neskôr si založil dielňu na opravovanie bicyklov a motocyklov. Spolupracoval s konštruktérom a letcom **A. Zsélyim**, spolu postavili niekoľko lietadiel. Neskôr Kvasz sám začal konštruovať lietadlá a v rokoch 1913 a 1914 poriadal ako prvý letecké dni na Slovensku. Roku 1953 dostal od Medzinárodnej leteckej asociácie (FAI) *Diplom P. Tissandiera*, ktorý sa udeľuje priekopníkom letectva.

fdc

Autorom výtvarných návrhov i rytín emisie je akad.maliar Martin Činovsky. Známky vytlačila PTC Praha rotačnou oceľotlačou v kombinácii s hlbkotlačou na TL po 35 ks. Náklad známok: po 1 050 tisíc kusov.

-vkn-

ČESKO

Osobnosti - Tycho Brahe

Česká pošta vydala príležitostnú známku s portrétom dánskeho astronóma Tycho Brahe (1546-1601), ktorý pôsobil spolu s J.Keplerom na dvore cisára Rudolfa II. v Prahe. Portrét na známke je doplnený kresbou dobového hviezdárskeho prístroja, Mesiacom a súhvezdiami [obr.1 na druhej strane obálky].

Autorom výtvarného návrhu je Josef Liesler, autorom rytiny Josef

Herčík. Znáмка bola vydaná 9.10. 1996 a má nominálnu hodnotu 5 Kč. Vytlačená bola rotačnou oceľotlačou (čierna) kombinovanou so štvorfarebnou hlbkotlačou (červená, hnedá, modrá a okrová) v TL po 50 ks známok.

-vkn-

Historické lietadlá

Československé lietadlá z rokov 1920-1925 sú námetom trojznámkovej emisie, ktorú Česká pošta vydala 9.10.1996. Sú na nich vyobrazené dvojpláštniky: LETOV Š 1 z roku 1920 (7 Kč), AERO A 11 z roku 1925 (8 Kč) a AVIA BH 21 z roku 1925 (10 Kč) [obr.2-4 na druhej strane obálky].

Každý typ lietadla je vyobrazený i na obálke prvého dňa vydania - na každej z troch obálok je silueta lietadla nad štylizovanou zemeguľou. Na príležitostných pečiatkach je vyobrazený znak (logo) príslušnej továrne, v ktorej sa lietadlo vyrobilo - Letov, Aero, Avia.

Autorom výtvarných návrhov emisie je Ervin Urban, autorom rytín Martin Srb. Známky boli vytlačené oceľotlačou (čierna) kombinovanou so štvorfarebnou hlbkotlačou (červená, modrá, okrová a zelená) v TL po 50 ks známok.

-vkn-

MAĎARSKO

Na počesť olympijským víťazom

Pohľad na Atlantú so športovými štadiónmi, ktoré boli dejiskom tohtoročných jubilejných XXVI. letných olympijských hier, so zlatou, striebornou a bronzovou medailou na maďarskej zástave v popredí a so znakom Maďarského olympijského výboru dominujú na novom maďarskom hárčeku. Poštová správa našich južných susedov hárček vydala 22.10.1996 na počesť medailistov svojej krajiny [obr.5 na druhej strane obálky].

Znáмка má nominálnu hodnotu 150 Ft, formát hárčeka je 85 x 55 mm. Výtvarný návrh emisie vypracoval A. Elekes a hárček bol vydaný v náklade 135 tisíc číslovaných exemplárov.

-vkn-

40.výročie povstania

Pred štyridsiatimi rokmi prerástli protištatné manifestácie v Maďarsku do otvoreného revolučného povstania za národnú suverenitu, slobodu a demokraciu.

Povstanie, ktoré vypuklo 23.10. 1956 a bolo brutálne potlačené 4. 11.1956, pripomína emisia štyroch príležitostných poštových známok a jeden hárček [obr.6-10 na druhej strane obálky].

Maďarská pošta emisiu vydala 23.10.1996. Známky nominálnych hodnôt 13, 16, 17 a 24 Ft a hárček s nominálnou hodnotou 40 Ft formou koláže autentických fotografií a stránok z dobovej tlače približujú niektoré momenty týchto významných dní novodobej histórie Maďarov. Emisia zachytáva aj ministerského predsedu **Imre Nagya**, ktorý stál na čele revolúcie a po potlačení revolúcie popravený.

Autorom výtvarných návrhov emisie je F. Svindt. Známky boli vydané v náklade 600 tisíc kusov, hárček 150 000.

-vkn-

POĽSKO

Poľskí jazzoví hudobníci

Poľská poštová správa v rámci emisie „Poľskí jazzoví hudobníci“ vydala 25.9.1996 príležitostnú poštovú známku venovanú **Zbigniewu Seifertovi** (1946-1979), vynikajúcemu jazzovému saxafonistovi [obr.11 na tretej strane obálky].

Autorom výtvarného návrhu známky je W.Swierzy. Znáмка nominálnej hodnoty 70 gr bola vytlačená viacfarebným ofsetom v PL po 16 kusoch v náklade 1 milión exemplárov.

-vkn-

Svetový deň pošty

Obrazy **Mieczysława Watorského** a profesora **Tägera** s námetom dostavníkovej pošty sa stali predlohou pre príležitostnú emisiu známky a hárčeka, ktorú Poľská poštová správa vydala k tohtoročnému Svetovému dňu pošty. Touto emisiou súčasne bolo pripomenuté 75. výročie založenia Múzea pošty a telekomunikácií vo Wroclawi [obr.12-13 na tretej strane obálky].

ne obálky]. Na obálkach prvého dňa vydania (2) sú kresby poštových doručovateľov zo 16. a 17. storočia.

Známká má nominálnu hodnotu 40 gr a číslovaný háčček 1 Zl + 20 gr pripílatok v prospech MPaT. Náklad známky je 1 miliónov kusov, háčček 400 tisíc. Autorom grafickej úpravy emisie je S.Maleckí. Emisia bola vydaná 9.októbra 1996. -vkn-

RAKÚSKO

Tisíc rokov Rakúska

Naši juhozápadní susedia si v tomto roku pripomínajú tisíce výročie prvej historickej písomnej zmienky o svojej krajine. V liste nemeckého cisára Otta III. z novembra 996 sa po prvýkrát nazýva východná časť bavorského kniežatstva „Ostarrichi“, teda východná marka, východné územie. Táto krajina tvorí základ i dnešného Rakúska.

Rakúska poštová správa vydala v októbri tohto roku pamätný háčček s desiatimi známkami zoradenými do dvoch radov [obr. 14 na tretej strane obálky]. Známkou sú venované osobnostiam a námetom z dejín tejto krajiny (horný rad zľava do prava):

Slovo „Ostarrichi“ z cisárskej listiny z roku 996 (6 S), prvý vojvoda Henrich II. podľa vitráže z kláštorného kostola v Heiligenkreuzi (7 S),

zakladateľ samostatného arcivojvodstva Rudolf IV. (7 S), cisár Maximilián I. (10 S), cisárska koruna Rudolfa II. v úprave z roku 1804 (20 S). V dolnom rade cisárovná Mária Terézia a Jozef II. (6 S), revolučný rok 1848 (7 S), prezident Rakúskej I. i II. republiky K.Renner (7 S), pečať a podpis prezidenta L.Figla zo štátnej zmluvy o neutralite Rakúska z roku 1955 (10 S) a symboly vstupu Rakúska do európskych spoločenstiev (20 S).

Ozdobné orámovanie známok je vytvorené z jubilejného nápisu, štátneho znaku, znakov všetkých spolkových krajín a ornamentálnych prvkov.

Háčček je majstrovským dielom prof. O.Stefferla. Rytiny vytvorili W.Seidel a W.Pfeiler. Rytiny sú vytlačené čiernou farbou, ostatné časti obrazov hlbokotlačou vo farbách červenej, zelenej, modrej, žltej, purpurovej a zlatej. Háčček je po výtvarnej i polygrafickej stránke výnimočnou ukážkou možnosti známkovej grafiky. Sýta mnohofarebnosť ho však na rozdiel od iných rakúskych známok robí značne kríklavým.

Pre zberateľov bola táto emisia upravená i do osobitného pamätného obalu, ktorý obsahuje 10 jednotlivých známok z jubilejného háččka opečiatkovaných dvoma rozličnými príležitostnými pečiatkami a pečiatkou prvého dňa vydania. Okrem toho je do obalu vložený 1 celý jubilejný háčček s 10 známkami a 1 zúbkovaná čiernotlač háččka. Cena tohto kompletu je 360 šillingov.

Okrem toho známky vyšli aj vyrazené do striebra i zlata a ich obrazy sú aj rubovou stranou okruhých strieborných a zlatých mincí. -zc-

RUSKO

Ruská poštová trojka v umení

Na troch známkach tejto série, ktorá vyšla 14. júna, sú reprodukcie obrazov z XIX. storočia so zobrazením ruských poštových trojek od maliarov P.N. Gruzinského a P.P. Sokolova (2) [obr.15-17 na štvrtej

strane obálky]. Všetky známky sú v hodnote 1500 RUR, viacfarebné na kriedovom papieri: Prepáškový list má 36 známok. Náklad 550 tisíc sérii. Pečiatka prvého dňa vydania v Moskve. V.Priputen

850 rokov Moskvy

Už tretie pokračovanie emisie k 850. výročiu založenia ruského hlavného mesta (1147), vydané 20.júna 1996, zobrazuje motívy mesta z konca XVIII. storočia v dielach maliarov [obr.18-23 na štvrtej strane obálky].

Šesť známok zobrazuje obrazy Ž. Dalebarda: Pohľad na Moskvu z balkóna Kremľského paláca (500 RUR) a pohľad na Jauzský most a dom Šapkina v Moskve (500 RUR), obraz F.J.Alexejeva: Pohľad na Voskresenskú a Nikofskú bránu a na Kamenný most (750 RUR) a tri obrazy neznámych umelcov: Moskovský dvorček pri Volchonke (750 RUR), Ulica Varvarka (1000 RUR) a Preteký saní v Petrovskom parku (1000 RUR).

Tlač je ofsetom na kriedovom papieri viacfarebná, náklad 600 tisíc. Pečiatka prvého dňa a pečiatkovanie FDC na hlavnej moskovskej pošte. So sériou boli vydané i tri malé listy.

Na dvoch malých listoch sú po tri známky a tretí malý list zobrazuje všetkých šesť známok, na okraji ktorého je upozornenie, že rok 1997 bude rokom Svetovej výstavy poštových známok MOSKVA '97, prvej v Rusku.

V. Priputen

CELINY

NEÚRADNÉ VYDANIA

XIII.DNI FILATELIE V ŽILINE

Organizátori XIII.dní filatelie Slovenska v Žiline vyhotovili prítač v čiernej farbe na poštový listok Devín. Obrazový časť prítače tvorí pohľad na kostolík Sv.Štefana z 13.storočia v Žiline - Závodie.

Na opečiatkovanie poštových listkov sa používala príležitostná

pečiatka na pošte Žilina 1 14.
septembra 1996. -vkn-

Kostolík sv. Štefana - kráľ, Žilina - Západ
(13.storočie)

XIII. DNI FILATELIE SLOVENSKA
ŽILINA 14.- 15. 9. 1996

100 ROKOV ŽELEZNIČNEJ TRATE LEVICE-HRONSKÁ DÚBRAVA

Organizátori osláv 100.výročia otvorení železničnej trate z Levíc do Hronskej Dúbravy vyhotovili prítlač na poštovom lístku Devín. Prítlač modrej farby zobrazuje historickú vlakovú súpravu s parnou lokomotívou.

100. Výročie železničnej trate
1896 - 1996

Levice - Hronská Dúbrava
(Leva - Hronská Dúbrava)

V jubilejný deň 29.9.1996 sa používala na pošte Levice 1 príležitostná poštová pečiatka (vyobrazenie → Zberateľ '96, č. 10, s. 8). -nf-

VYHODNOTENIE PRVEJ ÚČASTI NA OH

Pri príležitosti slávnostného vyhodnotenia prvej účasti slovenských športovcov na OH v Atlante vyhotovilo ERVO prítlač na poštovom lístku Devín. Podstatnú časť prítlače tvorí text v ktorom sú

uvedení naši medailisti - okrem športovcov i filatelisti, ktorí vystavovali v Atlante svoje zbierky.

Slávnostné vyhodnotenie sa uskutočnilo 19.10.1996 v Bratislave - Rusovciach a pri tej príležitosti sa používala i pečiatka v modrej farbe (pošta Bratislava 59). -vkn-

XXVI. OLYMPIJSKÉ HRY ATLANTA 1996

ZLATO Michal Martikan

vodný slalom - C1

STRIEBRO Slavomír Kňazovický

rychlostní kanoe - C1 500 m

BRONZ Jozef Göndö

strelba - malibariová poliačba

1896

1996

Svetová výstava olympijských a športových známok
Kulturná časť olympiády Atlanta - Olympiada '96

VEĽKÁ POZLATENÁ Peter Oszkay

exponát „Pre silný šport“ POZLATENÁ

Vojtech Janovský exponát „Zrkadla“

POSTRIEBRĚNÁ Ervin Smájak

exponát „Kráľovské“ BRONZ František

Šopko, exponát „Olympia a jej hv“

20. KOŠICKÁ KOĽAJ

V dňoch 19. a 20.10.1996 sa uskutočnil v SPŠ dopravnej v Košiciach 20.ročník železnično-modelárskej súťaže KOŠICKÁ KOĽAJ. Súťaž bola spojená s výstavkou železničných modelov. Organizačný výbor pri tejto príležitosti vyhotovil dve prítlače na poštové lístky Devín v náklade po 500 ks.

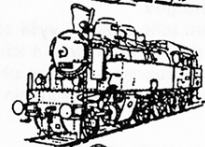
20.
ŽELEZNIČNOMODELÁRSKA SÚŤAŽ
"KOŠICKÁ KOĽAJ"

19.10.1996

KLUB ŽM TISÍC ZO MODELKUB VŠZ KOŠICE

KLUB PRÍATEĽOV SPŠ DOPRAVNEJ V KOŠICIACH

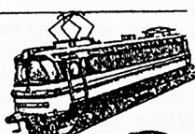
XENIA H&A VŠZ

Na prítlači v modrej farbe sú vyobrazené historické parné lokomotívy a na prítlači v oranžovej farbe je elektrická a dieselelektrická lokomotíva.

K podujatiu sa používala aj príležitostná pečiatka na pošte Košice 1. V. Gaál

20.
ŽELEZNIČNOMODELÁRSKA SÚŤAŽ
"KOŠICKÁ KOĽAJ"

19.10.1996

KLUB ŽM TISÍC ZO MODELKUB VŠZ KOŠICE

KLUB PRÍATEĽOV SPŠ DOPRAVNEJ V KOŠICIACH

XENIA H&A VŠZ

ĽUDOVÍT DOHNÁNY

Organizátori podujatí pri príležitosti 100.výročia úmrtia národného buditeľa JUDr. Ľudovíta Dohnányho vyhotovili prítlač s jeho portrétom na poštovom lístku Devín.

Národný buditeľ

JUDr. Ľudovít DOHNÁNY

1896 - 1996

Prítlač je vyhotovená v čiernej farbe. K uvedenej príležitosti bude používať pošta Trenčín 1 pamätnú pečiatku 23.11.1996. -ký-

NOVÉ PEČIATKY

■ 15.10.1996 Trnava 1: UVEDENIE ZNÁMKY KONSKÁ ŽELEZNICA / TIRNAU / PRESSBURG

- 18.10.1996 Topoľčianky: NÁRODNÝ ŽREBČIN TOPOĽČIANKY
- 19.10.1996 Bratislava 59 (Rusovce): SLÁVNOSTNÉ VYHODNOTENIE PRVEJ ÚČASTI SLOVENSKA NA OH
- 19.10.1996 Košice 1: ŽELEZNÍČNOMODELÁRSKA SÚŤAŽ / KOŠICKÁ KOLAJ / 20.ROČNÍK
- 21.-27.10.1996 Taipei: SLOVENSÁ POŠTA
- 29.10.1996 Košice 1: FRANCISCI II. RÁKÓCZI / 1676-1735 / 1906-1996
- 2.11.1996 Nitra 11: PAMiatka ZOSNULÝCH
- 15.11.1996 Levice 1: REGIONÁLNA MLÁDEŽNICKÁ FILATELISTICKÁ VÝSTAVA LEVICE '96
- 15.11.1996 Prievidza 1: 75 ROKOV TURISTICKÉHO ZNAČKOVANIA NA HORNEJ NITRE
- 23.11.1996 Trenčín 1: JUDr. ĽUDOVÍT DOHNÁNY / 1896 - 1996 / NÁRODNÝ BUDITEĽ
- 24.11.1996 Poprad 1: 740. VÝROČIE PRVEJ PÍSMENEJ ZMIENKY O MESTE POPRAD
- 1.12.1996 Trnava 2: JOZEF IGNÁC BAJZA / 1755 - 1836

INFORMÁCIE ZVESTI

10. STRETNUTIE SPOLOČENSTVA SV. GABRIEL

Dňa 21.9.96 sa uskutočnilo v slovenskom „Ríme“, v Trnave, už 10. stretnutie členov „Spoločenstva sv. Gabriel“ (SSG). Pri tejto príležitosti bola používaná aj príležitostná poštová pečiatka - zobrazuje Dóm sv. Mikuláša a emblém SSG.

Niekoľko slov o tejto zaujímavej skupine filatelistov: V SSG sa združujú od roku 1992 zberatelia kresťanských námetov na známkach a ostatných filatelistických materiálov. Celkový počet členov

k 1.9.96 dosiahol číslo 92, z toho je 16 členov z Českej republiky a 1 z Poľska. Členský príspevok je dobrovoľný, na rok 1996 činí minimálne 40,- Sk/Kč.

Členov SSG spája spoločný záujem o náboženskú filateliu a o chota podieľať sa podľa svojich osobných schopností a možností na jej propagácii, prostredníctvom filatelie ohlasovať evangelium. Členovia SSG sa schádzajú pravidelne na jar a jeseň na spoločných stretnutiach na rôznych miestach Slovenska. Takéto stretnutie je vždy vhodná príležitosť na nadväzovanie kontaktov, výmenu skúseností a možnosť obohatenia svojich zbierok, keďže členovia si prinesú vždy nejaké svoje filatelistické prebytky na výmenu.

SSG vydáva štvrťročne vlastný informačný bulletin v rozsahu 12-16 strán formátu A5. Záujemci o členstvo v Spoločenstve sv. Gabriel, prípadne o ďalšie informácie z jeho činnosti, sa môžu obrátiť na tajomníka (Mgr. Pavol Ondráška, Znievska 3, 851 06 Bratislava).

P. Ondráška

POĽSKÉ ZNÁMKY V ROKU 1997

Pre budúci rok poľská poštová správa ohlásila nasledujúci emisný plán:

Január - Ľúbim Ťa (2), Marec - Výplatné (6), Veľká noc (4), April - 1000 rokov od úmrtia Sv.Vojtecha (3), 1000 rokov Gdaňska (1+1 hárček), Máj - Európa - Mýty a rozprávky (2), Ochrana prírody - Netopiere 4), Svetová filatelistická výstava PACIFIC '97 (1), 46. medzinárodný kongres vo Wroclawi - Nášteva pápeža Jána Pavla II. (1+1 hárček), Jún - 100. výročie usídlenia sa Poliakov v Argentine (1), Júl - Obrazy J. Kossaka (4), 220 rokov Poľskej hymny (1+1 hárček), 200.výročie narodenia P. E.Śtrzeleckého (1), August - Pan-
Mária (1), September - Poľskí králi a princovia (4), Október - Poľskí jazzoví hudobníci (1), Svetový deň pošty (1), Svetová filatelistická výstava MOSKVA '97 (1), November - Poľské plagáty (4), Vianoce (4), December - Vtáci (4).

Firma

Námestie SNP 37 (nad predajňou EUROCOMP)
telefón 0855 / 2 90 1 4

Predávame a vykupujeme materiál z oblasti
filatelie, numizmatiky, notafílie,
filokartie, telefónnych kariet

Zároveň poskytujeme novinkovú službu a
bezplatne

poradenskú a ohodnocovanie materiálu.

Pre členov klubu Filatelie a I.C.C.

poskytujeme **5 % zľavu.**

Prevádzka je otvorená pondelok - piatok
10.00 - 18.00 hod

PREDNÁŠKY V TRENČÍNE

Pobočka Slovenskej numizmatickej spoločnosti v Trenčíne usporiada v Dome armády nasledujúce prednášky:

■ 28.11.1996 - História Leteckých opravovní Trenčín, prednášať bude I.Chrenka, pplk.v.v.

■ 19.12.1996 - Andrej Kmeť, zakladateľ Múzeálnej slovenskej spoločnosti, prednášať bude prof. Havran.

Klub leteckej histórie pri SLZ M.R.Štefánika v Trenčíne uskutoční v Dome armády nasledujúce prednášky:

■ 14.11.1996 - Zalietavanie lietadiel v Líbyi, prednášať bude pplk. Jozef Šimon

■ 12.12.1996 - Letecká záchranná služba v minulosti, prednášať bude mjr.Ján Nazad

BURZY AUKCIE

Prehľad o pravidelne konaných výmenných schôdzkach na Slovensku s uvedením zberateľského odboru, miesta a času ich konania (informácie uverejňujeme **bezplatne** - využite ich na propagáciu Vašich podujatí!):

BRATISLAVA

■ FILATELIA, FILOKARTIA □ Kaviareň **OLYMPIA**, Kollárovo námestie □ Každú nedeľu od 8 do 12 h

■ NUMIZMATIKA, NOTAFILIA □ **POSÁDKOVÝ DOM ARMÁDY**, Štúrova ulica □ Každú nedeľu od 8 do 12 h

■ TELEFÓNNE KARTY □ Reštaurácia hotela **DUKLA**, Dulovo námestie □ Každú stredu od 16 do 18 h

KEŽMAROK

FILATELIA □ **DOM DETÍ A MLÁDEŽE**, Starý trh č. 25 □ Každú prvú nedeľu v mesiaci od 10 h

KOŠICE

■ FILATELIA □ **DOM ARMÁDY**, Masarykova ulica □ Každú nedeľu od 8 do 12 h

■ NUMIZMATIKA, NOTAFILIA □ **VÝCHODOSLOVENSKÉ MÚZEUM**, Hviezdoslavova 3 □ Každú nedeľu od 9 do 12 hod.

LEVICE

■ FILATELIA □ **CK JUNIOR**, Sládkovičova ulica □ Každú druhú a štvrtú nedeľu v mesiaci od 9.³⁰ do 12 h

NITRA

■ FILATELIA, FILOKARTIA □ **DOMINO**, Štefánikova trieda □ Každú prvú nedeľu v mesiaci od 8 do 12 h

PIEŠŤANY

■ FILATELIA, FILOKARTIA, NUMIZMATIKA □ Centrum voľného času **AHOJ**, Teplická 83 (oproti Vojenskému kúpeľnému ústavu) □ Pre mládež i dospelých □ Každú nedeľu od 8.¹⁵ do 10.³⁰ h

POPRADE

■ FILATELIA □ **Hotel SATEL** □ Každú prvú a tretiu stredu v mesiaci od 17 h

PREŠOV

■ FILATELIA □ **ČIERNY OROL** (PKO), Hlavná ulica č. 50/a, I. poschodie (miestnosť nad vchodom) □ Každú nedeľu (okrem sviatkov a prázdnin) od 10 do 12 h

PRIEVIDZA

■ FILATELIA □ Kaviareň hotela **MAGURA** □ Každú nedeľu (okrem sviatkov) od 8 do 10.³⁰ hod.

RUŽOMBEROK

■ FILATELIA □ Liptovské múzeum □ Každý druhý a štvrtý štvrtok v mesiaci (v I. a IV. štvrtroku od 17 hod, v II. a III. štvrtroku od 18 hod).

■ NUMIZMATIKA □ Liptovské múzeum □ Každú poslednú nedeľu v mesiaci od 9 hod. (v decembri tohto roku bude už 15-hod).

TRENČÍN

■ FILATELIA □ **KULTÚRNE STREDISKO**, Dlhé hony □ Každú nedeľu od 9 do 12 h

■ FILATELIA, NUMIZMATIKA □ **DOM ARMÁDY** □ Každú druhú sobotu v mesiaci od 7 do 12 hod.

TRNAVA

■ FILATELIA □ **DOM KATOLICKEJ JEDNOTY SLOVENSKA**, Novosadská 4 □ Každý prvý útok v mesiaci od 16 do 18 h

POZVÁNKA DO POPRADE

Klub filatelistov 54-17 Poprad organizuje celoštátnu filatelistickú výmennú schôdzku, ktorá sa bude konať dňa

24.novembra 1996

od 8 do 13 hod. v priestoroch závodnej jedálne **TATRAVAGÓNKY**, a.s. Poprad (vedľa zimného štadióna). Počas výmennej schôdzky sa bude používať priležitostná poštová pečiatka priamo v mieste konania schôdzky.

1996 NUMIPHIL PLUS

Die ERSTEN
WIENER BRIEFMARKEN-
und MÜNZENTAGE
(mit Ansichtskarten, Telecards, Uhren, Orden
und Wertpapieren)

finden vom **6. - 8. Dezember 1996**
HOTEL HILTON, A-1030 Wien, Am Stadtpark
bei freiem Eintritt statt.

Konferenzadresse: Leo Wiesner GmbH, 1060 Wien, Mariahilfer Straße 119
Tel. +43 1 (0222) 597 10 86 - Fax +43 1 (0222) 597 15 49

Výmenná schôdzka bude spojená s menšou výstavkou prác mladých filatelistov z KMF v Kežmarku. Záujemcov srdečne pozývame.

BURZA A AUKCIA v ŽILINE

Temafile a KF Žilina poriadajú dňa **17. novembra 1996** ďalšiu celoštátnu výmennú schôdzku. Zároveň bude prebiehať **IV. Medzinárodná aukcia známok, celistvostí a pohľadníc**.

Aukčné katalógy a písomné príkazy na adrese: **Temafile**, Hviezdoslavova 16, 010 01 Žilina, tel.: 089 / 359 17. Obchodný zástupca: **Karol Franek**, telefón 089 / 307 60, večer 089 / 441 88.

Tradičná celoslovenská
filatelistická burza

v **TRENČÍNE**

24. novembra 1996
v Kultúrnom stredisku
Dlhé Hony

Výmenná schôdzka KF TIRNAVIA

Klub filatelistov 52-53 v Trnave usporiada v Dome katolíckej jednoty Slovenska výmennú schôdzku pre **filatelistov, filokartistov a numizmatikov** v sobotu dňa

30. novembra 1996

od 8 do 12 hod. Miesto výmennej schôdzky je ľahko prístupné - 100 m od železničnej stanice smerom k štadiónu Spartaka.

Klub filatelistov TIRNAVIA na výmennú schôdzku srdečne pozýva všetkých záujemcov o uvedené zberateľské odbory. Informácie podá **Ladislav Banič**, ul. V. Clementisa 10, 917 00 Trnava.

Počas výmennej schôdze sa bude používať **príležitostná pečiatka**!

BURZA A AUKCIA POHĽADNÍČ V PRAHE

Veľká burza pohľadníc sa koná v jedálni Vysokej školy ekonomickej v Italskej ulici, Praha 3 (spojenie autobusom 135) dňa **30. novembra 1996** od 8 do 12 h.

Po burze sa uskutoční aukcia pohľadníc - vyše 800 aukčných položiek.

TRENČIANSKE BURZY V ROKU 1997

Populárne celoslovenské trenčianske filatelistické burzy sa budú konať aj v roku 1997. Organizátori - klub filatelistov 52-10 a Kultúrne stredisko Dlhé Hony - pre budúci rok ich naplánovali štyri, na každý štvrtok jeden:

16. februára 1997

25. mája 1997

14. septembra 1997

23. novembra 1997

Burza 14. septembra 1997 bude súčasťou **15. DNÍ FILATELIE V TRENČÍNE**. (jo)

BURZY V RAKÚSKU

Pohľadnice, TK, filatelia

- 10.11.1996 WIEN, reštaurácia Wienerwald, kontakt. tel.: 027 43 / 3582
- 1.12.1996 KLOSTERNEUBURG, Babenbergerhalle

KALENDÁR AUKCIÍ DOROTEUM, VIEDEN

- 13/15.11.96 Filatelia
- 16.11.1996 Grafika
- 19.11.1996 Športové a poľovnícke zbrane
- 20.11.1996 Starožitnosti
- 22.11.1996 Klenoty
- 23.11.1996 Rukopisy
- 28.11.1996 Ázijské užité umenie, bankovky, mince
- 29.11.1996 Akcie, medaile
- 30.11.1996 Hracie strojčky
- 3.12.1996 Strieborné predmety
- 3.12.1996 Moderné umenie
- 4.12.1996 Obrazy 19. storočia
- 6.12.1996 Knihy, ozdobné tlač

- 10.12.1996 Militaria, uniformy
- 11.-13.12. Filatelia
- 16.12.1996 Maľby, koberce, pokrývky
- 17.12.1996 Vianočný predaj
- 18.12.1996 Obrazy
- 21.12.1996 Bábiky a hračky

VÝSTAVY

VÝSTAVY POŠTOVÉHO MÚZEA V PRAHE

■ V dňoch 5. novembra až 8. decembra 1996 prebieha v Poštovom múzeu výstava pod názvom **Karel Svolinský: Poštové známky**. Reinštalácia výstavy k 100. výročiu narodenia umelca.

■ V dňoch 10. decembra 1996 až január 1997 bude v Poštovom múzeu výstava pod názvom **Pošta vo fotografii 19. storočia**. Dňa 18. decembra bude v múzeu zriadená príležitostná poštová priehradka (od 10 do 16 h) a v predaji bude pamätný list s odtlačkom rytiny známky. (vkn)

KALENDÁR MEDZINÁRODNÝCH A SVETOVÝCH VÝSTAV

1997

- 11.-16.2.1997 ■ **HONGKONG '97**, Hongkong (medzinárodná výstava FIP)
- 16.-21.4.1997 ■ **NORWEX '97**, Oslo, Nórsko (medzinárodná výstava FIP)
- 29.5.-8.6.1997 ■ **PACIFIC '97**, San Francisco, USA (svetová výstava FIP)
- 30.8.-8.9.1997 ■ **MOSKVA '97**, Rusko (medzinárodná výstava FIP)

1998

- 13.-21.5.1998 ■ **ISRAEL '98**, Tel Aviv, Izrael (svetová výstava FIP)
- 25.7.-2.8.1998 ■ **PORTUGAL '98**, Lisabon, Portugalsko (svetová výstava FIP)

10.-13.9.1998 ■ PRAGA '98,
Praha, ČR (svetová výstava
FIP)

20.-25.10.1998 ■ ILSAPEX '98,
Johannesburg, Južná Afrika
(medzinárodná výstava FIP)

23.10.-1.11.1998 ■ **ITALIA '98**,
Milano, Taliansko (medziná-
rodná výstava FIP)

(ik)

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

VÝZNAMNÉ JUBILEUM DR.S.ZRUBCA

V týchto dňoch sa v zdraví a plný životného optimizmu dožíva 75. narodenin dr. Severin Zrubeč významná osobnosť slovenskej organizovanej filatelie. Pri príležitosti okružného životného jubilea radi a s uznaním spomíname na jeho dlhoročnú a obetavú prácu pre rozvoj slovenskej organizovanej filatelie, jeho neúnavné úsilie o pozdvihnutie kultúrnej úrovne tejto zberateľskej činnosti na Slovensku.

Je prekopníkom modernej námetovej filatelie a v šesťdesiatych rokoch jeho expozit *Dnes sa točia rotačky* dosahoval vo svojej kategórii na medzinárodných a svetových výstavách najvyššie ocenenia. Jeho záujem o filateliu sa prejavil aj na organizačnom poli. Súbežne s vystavovateľskou činnosťou sa zapáľal do funkcionárskej činnosti ZČSF, pracoval v organizačných výboroch výstav, publikoval. Patril medzi najaktívnejších slovenských funkcionárov, ktorí sa zasadzovali o vytvorenie organizačných i odborných predpokladov na celoslovenskú filatelistickú organizáciu. Mal najväčšiu zásluhu na tom, že v roku 1969 sa utvoril Zväz slovenských filatelistov, a tak v rámci ZČSF sa na Slovensku obnovila celonárodná filatelistická organizácia. Na jej čele stál plných 20 rokov - prvé dve funkčné obdobia ako predsedu, potom ako jeho podpredsedu.

Výpočet funkcií dr.Zrubca by bol dlhý - zastupoval ZSF v naj-

vyšších bývalých federálnych orgánoch ZČSF, bol členom odborných komisií, najmä námetovej, jurymanskej, publikačnej, výstavnej i ďalších. Záujmy ZSF zastával aj v Komisií Známkovej tvorby FMS. Dlhé roky aktívne pôsobil aj Komisií námetovej filatelie FIP, doteraz je členom Medzinárodnej asociácie filatelistických novinárov (AIJNP), čestným členom mnohých filatelistických zväzov v zahraničí. Osobitne aktívne pôsobí v Medzinárodnej námetovej skupine *Tlač a papier*.

Popri svojom náročnom zamestnení nefutoval čas a námahu a aktívne sa zúčastňoval na filatelistickom dianí v kluboch a krajoch. Nepodceňoval ani sebamensšie kluby, do poslednej chvíle sa zasladoval o udržanie „malých a neaktívnych“ klubov. Podobné znenie čakával od všetkých funkcionárov, najmä na vyšších stupňoch riadenia, čo sa nie vždy stretávalo s porozumením.

Najvýraznejšie a najtrvalejšie stopy zanechal jeho práca na presadzovaní filatelie ako zbierateľskej záujmovej činnosti s veľkým kultúrnym dosahom, povznesení tejto činnosti na vyššiu spoločenskú úroveň a zbavovaní zastaralých a často aj hanlivých predsudkov o filatelistoch.

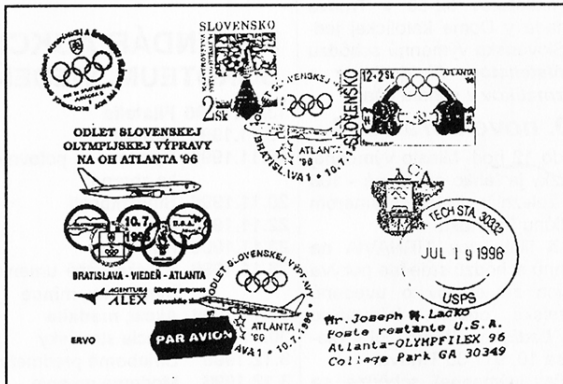
V rokoch „normalizácie“ sa za-
raďoval do šíku tých, ktorí bránili
získanú autonómiu slovenskej or-

ganizovanej filatelie proti tendenciám federalizácie. Neprajníci, ktorí úspechy ZSF neprijímali s úprimnou radosťou a každý jej neúspech či problém využívali ako argument na jeho oslabenie, sa vždy našli. A nielen na českej strane, a nielen do roku 1989. Azda najviac zo všetkých slovenských filatelistických predstaviteľov pocítil na sebe rôzne obvinenia a obštrukcie z titulu nacionalizmu a presadzovania demokratických zásad v tejto spoločenskej oblasti.

Patrí dr. Zrubcovi ku cti, že svoje postoje a aktivity po roku 1989 nevytváral na obdiv, ani sa nedovoľoval uznania. Povznesení nad úbohosťou ducha niektorých porevolučných nálad dodnes pokračuje v každojednej usilovnej práci v prospech filatelie, ktorá sa mu stala neodmysliteľnou súčasťou života. Dodnes vedie filatelistické okienka v novinách a prispieva do mnohých časopisov - u nás i v zahraničí. Sme radi, že aj do Zbierateľa. Tohto roku bol poverený aj významnou funkciou predsedu jury Národnej filatelistickej výstavy s medzinárodnou účasťou Olympiá '96 Bratislava. Sme presvedčení, že k doterajším aktivitám dr. Zrubca pribudnú ešte mnohé ďalšie.

Dr.Zrubcovi aj touto cestou želáme dobré zdravie a mnoho úspechov do ďalších rokov!

Redakcja

*Príležitostná obálka letecky prepravená z Bratislavy
do dejiska LOH v Atlante*

ZNÁMKA 50 h KOŠICE S PRETLAČOU BUDE NAJSKÔR SKÚŠOBNÁ TLAČ

Vážaná redakcia, domievam sa, že pre správne zaradenie pretlače **SLOVENSKÝ ŠTÁT 1939** na známke 50h Košice je nutné doplniť stanovisko JUDr. Zoltána Farkaša (*Zberateľ* '96 č. 9) ako aj článok Ing. Jozefa Tekela (*Zberateľ* '96 č. 7-8).

Situácia v čase vydávania známok s pretlačou **SLOVENSKÝ ŠTÁT 1939** bola veľmi podobná ako pri vydávaní známok s pretlačou **PČ 1919** - nedostatočný štátny dozor a priama účasť filatelistov na vzniku rôznych vzácností. Okolnosti pri pretlačaní známok dávajú aj pravdepodobne správnu odpoveď na zaradenie známky 50h Košice s pretlačou **SLOVENSKÝ ŠTÁT 1939**.

Pracovná hypotéza Ing. Tekela o vložení jedného háčku (100 ks) známky 50h Košice medzi pretlačené známky hodnoty 2 Kč (Zvíkov) neobstojí z dôvodu farby pretlače. Znáмка by potom mala mať červenú a nie modrú farbu pretlače.

Ing. Tekel' opiera svoju hypotézu o chybovať aj o celistvosť odoslanú dňa 3. apríla 1939 z Bratislavy do Nymburku v protektoráte Čechy a Morava. Argument, že odosielateľ nepripisoval známke zberateľskú vzácnosť a preto ju použil na obyčajnú zásielku, a nie na doporučenú zásielku do zahraničia v žiadnom prípade nepreukazuje fakt, že ide o chybotlač, ktorá bola v predaji dňa 3. alebo 4. apríla 1939 na pošte Bratislava 1 (hlavná pošta). Zároveň je nutné pripomenúť aj skutočnosť, že pošta Bratislava 1 v tom čase bola „okupovaná“ filatelistami ako aj obchodníkmi, a tak je malá pravdepodobnosť, že by takáto známka ušla ich pozornosti.

Informácia Ing. Tekela o tom, že existencia pretlače na uvedenej známke bola potvrdená na stránkach odbornej tlače až v roku 1940 (príspevok v časopise *Slovenský Filatelista*, r. 1940, str. 202) nie je správna. Časopis Český

filatelista (č. 13-14) v roku 1939 na str. 224 uverejnil fotografiu celistvosti, ktorá je vyplatená známkami 50 h Beneš, 50 h Košice a 2 Kč Zvíkov. Zásielka bola podaná na poštovom úrade v Považskej Bystrici dňa 2. mája 1939 (na obr.).

Ak zoberieme do úvahy skutočnosť, že od použitia v Bratislave ubehol takmer jeden mesiac, vyznieva dosť paradoxne skutočnosť, že takýto časový úsek sa o tejto známke nezačalo medzi zberateľmi hovoriť a nenastalo by horúčkovitě prehladávanie zásob. Pritom pripomínam, že informácia o existencii 50 h Košice s pretlačou **SLOVENSKÝ ŠTÁT 1939** bola známa odo dňa 3. júla 1939 (časopis *Český filatelista*).

Všetko nasvedčuje tomu, že 50 h Košice s pretlačou **SLOVENSKÝ ŠTÁT 1939** sa nikdy oficiálne nepredávali na pošte Bratislava 1, ale celý predaj sa udial z „pevných rúk“ jej tvorcov. Obidve celistvosti boli pravdepodobne vyrobené autormi pretlače zámerne. Mali vytvoriť ilúziu použitia chybotlače, aj keď skutočnosť je iná.

Na základe týchto skutočností sa prikláňam k záveru, že ide najskôr o skúšobnú tlač. Toto konštatovanie však nič nemení na skutočnosti, že známka 50 h Košice s pretlačou **SLOVENSKÝ ŠTÁT 1939** aj naďalej patrí medzi vzácne sa vyskytujúce exempláre známok Slovenskej republiky z obdobia 1939-1945.

JUDr. Peter Jonec

MARKY SPOJENECKÝCH ARMÁD A HISTÓRIA ICH VZNIKU

Počas príprav na inváziu v Normandii vrchné velenie spojeneckých vojsk vyslovilo požiadavku na prípravu spojeneckých vojenských peňazí pre Nemecko. Podľa dohody západných spojencov tieto peniaze mali pripraviť v

Spojených štátoch. Koncom januára 1944 americká cedulová tlačiareň *Bureau of Engraving and Printing* pripravila návrhy papierových platidiel a tlačové dosky. Samotnou tlačou však bola poverená firma *Forbes* v Bos-tone, kde peniaze začali tlačiť 14.februára 1944.

Hoci sa na Teheránskej konferencii rozhodlo o rozdelení Nemecka na štyri okupačné zóny, západní Spojenci zastávali názor, že obsadené Nemecko by malo mať jednotnú menu, ktorá by okrem iného aj uľahčovala povojnovú spoluprácu západných Spojencov so Sovietskym zväzom. O svojom želaní informovali Sovietsky zväz už začiatkom novembra 1943, no ZSSR vtedy na túto informáciu nereagoval. Až tesne pred plánovaným začiatkom tlače spojeneckých mariek u firmy *Forbes* požiadal americký štátny tajomník C.Hull veľvyslanca USA v Sovietskom zväze o zistenie sovietskych menových plánov v okupovanom Nemecku. Súčasne sovietske veľvyslanectvo vo Washingtone dostalo fotokópie pripravovaných spojeneckých platidiel pre Nemecko. Tento raz však bola sovietska odpoveď nečakane rýchla a najmä prekvapivá svojím obsahom.

Sovietsky zväz síce vyjadril ochotu podieľať sa na spoločnej emisii vojenských okupačných mariek v Nemecku, ale iba pod podmienkou, že od USA dostane k dispozícii všetky pomôcky potrebné na tlač spojeneckých mariek, ktoré si pre svoju potrebu vytlačí sám. V USA táto požiadavka vyvolala pochopiteľné námietky a podozrenia. Od 3. do 9. marca 1944 prebiehali v štátnom departmente

USA o nej intenzívne diskusie. 9. marca 1944 sa rozhodli ešte presvedčiť Sovietsky zväz, aby upustil od svojej požiadavky, ale vtedajší sovietsky veľvyslanec v USA A. Gromyko pevne zotrval na stanovisku svojej vlády. Dňa 21.marca 1944 požiadali znova riaditeľa tlačiarne *Bureau of Engraving and Printing* A.W.Halla o zostavenie memoranda obsahujúceho americké výhrady k sovietskej požiadavke. A.W.Hall ich zhrnul do troch bodov: 1) tlač v dvoch tlačiarňach by viedla nevyhnutne k rozdielom, ktoré by uľahčovali falšovanie, 2) transportom tlačových dosiek by sa mohla podstatne zdžzať výroba, 3) USA môžu poskytnúť Sovietskemu zväzu akékoľvek množstvo vojenských mariek vytlačených firmou *Forbes*.

Stanovisko vypracované A.W.Hallom sa dostalo 22.marca 1944 do rúk tajomníka štátneho departментu financií H.Morgenthaua, ktorý sa však obával politických komplikácií z rozhodného odporu sovietskym požiadavkám. Preto po konzultácii s poradcom prezidenta Roosevelta W.E.Lehym požiadal svojho zástupcu H.D.Whitea, aby sa pokúsil objasniť sovietskemu veľvyslancovi A.Gromykovi len americké obavy z transportu tlačových dosiek do ZSSR. H.D.White sa o to márne pokúšal v noci 22.marca 1944 na sovietskom veľvyslanectve. Gromyko trval na požiadavke dať k dispozícii všetky pomôcky na tlač spojeneckých mariek v ZSSR. Súčasne pohrozil, že ak Američania sovietskej požiadavke nevyhovejú, ZSSR si vytlačí vlastné okupačné peniaze (pre informáciu - v tom čase prebiehala v ZSSR tlač okupačných peňazí pre Rumunsko a Maďarsko a pripravovala sa tlač pre Československo a Poľsko).

Po tejto schôdzke nasledovalo až do 8. apríla 1944 sovietske mlčanie. Dňa 8.apríla 1944 však odovzdal sovietsky minister zahraničia Molotov veľvyslancovi USA v Moskve ultimátum, že ak Američania tlačové dosky Sovietskemu zväzu neposkytnú, vytlačí si ZSSR svoje vlastné okupačné peniaze. Táto sovietska reakcia vyvolala v USA rozpaky. Dňa 12.apríla 1944 presunulo spojenecké velenie zodpovednosť za rozhodnutie o prípadnej súbežnej tlači spojeneckých mariek v ZSSR na civilné orgány. Naopak, štátny departмент USA ju ten istý deň presunul späť na vojenské velenie. V celkovo nejasej situ-

ácii o vydání tlačových dosiek Sovietskemu zväzu odoslal generál Marshall správu tajomníkovi ministra financií Morgenthauovi, že o vydaní dosiek by sa malo rozhodnúť spoločne so zástupcami Veľkej Británie kedykoľvek po 1.máji 1944.

Morgenthauov zástupca White túto správu zle pochopil (neskôr sa ukázalo, že túto situáciu zneužil, lebo v roku 1945 sa jeho meno objavilo na zozname podozrivých z tajnej spolupráce so ZSSR a v roku 1953 pre toto podozrenie boli získané dokonca aj určité dôkazy) ako súhlas s poskytnutím tlačových dosiek Soviet-

skemu zväzu a vydal pokyn na ich transfer do ZSSR. Niekedy po 13.máji 1944 bolo do ZSSR odoslaných 46 tlačových dosiek, vzorky papiera a 21 fariev, olejov a lakov, ako aj vzory spojeneckých mariek vytlačených v USA. Do-

konca, keď ZSSR oznámil, že zaslané pomôcky boli zničené pri leteckom nešťastí nad Sibírou, boli mu zaslané náhradné.

Spojenecké marky tlačené v USA sa od mariek tlačných v ZSSR líšia písmenom F skrytým na rôznych miestach v akantovom vzore v pravej časti jednotlivých bankoviek, iným číslovaním a výraznejšími farbami. Spojenecké marky amerického i sovietskeho pôvodu obiehali vo všetkých okupačných zónach v Nemecku bez rozdielu ako rovnocenné platidlá s domácimi bankovkami *Deutsches Rentenbank* a *Ríšskej banky* v Berlíne. Ich prijímanie bolo povinné. V tom čase v Nemecku asi sotva kto vedel, že spojenecké marky pochádzajú z dvoch rôznych tlačiarň a že medzi nimi existujú drobné, no spoľahlivé rozdiely. Bledšie farby sovietskych boli azda spôsobené zámerným šetrením farieb dodanými z USA.

Americkí vojáci a civilní zamestnanci, ktorí v obsadenom Nemecku dostávali slúžne v spojeneckých markách, si mohli ušetrné pe-

niaze meniť v pomere 1:10 na doláre. No už v júli 1945 sa v západných sektoroch Berlína zistilo, že americký personál predložil na výmenu za doláre 30 miliónov spojeneckých mariek, hoci americké orgány vyplatili vojakom a civilným zamestnancom len asi 10 miliónov. Ukázalo sa, že zdrojom tohoto prebytku je čulý čierny obchod sovietskych vojakov, ktorí boli ochotní platiť za akýkoľvek tovar premrštené ceny. Do západných zón dokonca vysielali ľudí s kuframi plnými spojeneckých mariek vytlačených v ZSSR. Tento príliv bol prirodzene vítaným zdrojom príjmov

pre všetkých amerických podnikavcov v obsadenom Nemecku nezávisle na tom, či tieto marky dostali priamo od Rusov alebo ich získali inými cestami. Do USA tak boli odosielané obrovské sumy „ušetrených“ spoje-

neckých mariek výmenou za doláre.

Hoci ZSSR oficiálne oznámil, že tlač spojeneckých mariek ukončil v novembri 1946, nikdy neposkytol údaje o množstve, aké dal do obehu. V literatúre sa však odhaduje, že to bolo 78 miliárd mariek oproti 10,6 miliárd mariek amerického pôvodu. V roku 1978 bol uverejnený odhad urobený na základe rozboru čísiel mariek tlačných v ZSSR. Podľa neho mal ZSSR vydať asi 20,5 miliárd spojeneckých mariek. Ak sa však pokúsime o vlastný, prirodzene veľmi hrubý odhad na základe pomeru zastúpenia sovietskych a amerických spojeneckých mariek zachovaných v numizmatických zbierkach, nápadne sa priblížime vyššie uvedenému odhadu 78 miliárd.

Vlastná a ničím nekontrolovaná tlač a emisia spojeneckých mariek (v podstate išlo o tolerované rozširovanie takmer nerozoznateľných falzifikátov, ktoré bolo do určitého času nezistiteľné, podobne ako v známom prípade portugalských 500 escudos, vytlačených do-
datočne z pôvodných štočkov na základe fa-

ložnej objednávky tlače) prinášala ZSSR značné materiálne výhody. Nepochybné prispela k urýchleniu inflácie v povojnovom Nemecku, i keď na druhej strane zasa ani prísne kontrolovaná emisia spojeneckých mariek by inflácii ako takej v hospodársky rozvrátenom štáte nedokázala zabrániť.

Keď v máji 1946 USA iniciovali rozhovory o usporiadaní menovej reformy v Nemecku, ZSSR opäť požadoval, aby sa časť tlače akýchkoľvek nových spoločných platidiel uskutočnila pod jeho výhradnou kontrolou. Spojené štáty však už neboli ochotné opakovať svoju chybu z obdobia príprav tlače spojeneckých mariek z jari 1944 a na sovietske požiadavky nepristúpili. Keďže skorým uskutočnením menovej reformy by ZSSR prišiel o svoje zisky plynúce z neobmedzenej emisie spojeneckých mariek, všetky rokovania o uskutočnení menovej reformy a zavedení novej jednotnej meny v Nemecku oddŕhaľoval.

Povojnová hospodárska obnova Nemecka nebola bez dôslednej menovej reformy možná. V rámci jej príprav, bez ohľadu na sovietske postoje, začali Spojené štáty pripravovať nové nemecké platidlá. Stalo sa tak pravdepodobne v druhej polovici roka 1947, teda už po odhalení sovietskeho podvodu so spojeneckými markami a počas zrejme už bezvýchodiskových rokovaní so Sovietskym zväzom o uskutočnení menovej reformy v celom Nemecku.

Prípravované bankovky budúcej (západonemeckej) meny mali síce zväčša dokonalejšiu úpravu a tlač a vyšší stupeň ochrany ako spojenecké marky (okrem neskôr rýchlo stiahnutých 20- a 50-markoviek tlačенých tak isto firmou *Forbes* - dnes najväčších bankoviek SRN). Mali však veľmi provizórne a takmer kdekoľvek použiteľné texty, naznačujúce, že počas ich prípravy sa ešte rátať s rôznymi výsledkami rokovania so ZSSR o spôsoboch uskutočnenia menovej reformy i s rôznym názvom budúceho emisného ústavu. Nepriamo to vyplýva i z toho, že práve na jeseň 1947 sa v obsadenom a tak isto rozdelenom Rakúsku dospelo k dohode o spoločnej menovej reforme a 19. novembra bol vyhlásený zákon o jej uskutočnení (tu však treba pripomenúť, že rakúske orgány zohrávali v tomto smere oveľa aktívnejšiu úlohu a mali pre to aj lepšie podmienky). Zrejme až keď

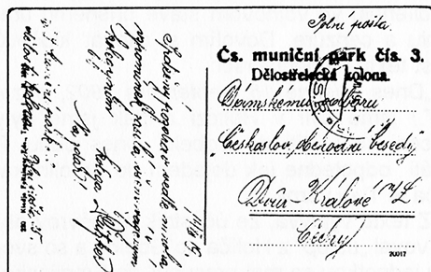
bolo úplne jasné, že dohoda so ZSSR o uskutočnení menovej reformy v celom Nemecku nebude možná, rozhodli sa západní spojenci pre separátnu menovú reformu v ich okupačných zónach. Ako vieme, stalo sa tak 20. júna 1948.

Po 20. júli 1948 nadobudol vývoj udalostí v sovietskej zóne nebyťvalý a svojím obsahom veľmi zaujímavý spád. Už 23.6.1948 bola vyhlásená menová reforma aj v sovietskej zóne. Peniaze sa menili od 24. do 28. júna. Ako nové platidlá používali pôvodné bankovky *Ríšskej banky* a *Deutsche Rentenbank* (okrem celej emisie 1924 a 1000 RM 1936), na ktoré sa lepili kupóny s hodnotovým číslom a letopočtom 1948. Z rozsahu reformy, jej rýchlosti a úpravy kupónov i z času potrebného na prípravu menových reforiem u nás v rokoch 1919, 1945, 1953 i kolkovania v roku 1993 je jasné, že (tlač kupónov, ich nalepenie a rozvoz do výmenných miest a celá koncepcia menovej reformy) táto akcia nemohla byť pripravená len za tri dni od 20. do 23. júna. Ríšske marky s nalepenými kupónmi platili len do 27. júla 1948, kedy ich vymenili za definitívne východonemecké bankovky, ktoré obiehali až do roku 1957 a dve najnižšie hodnoty 50 pfenigov a 1 marka dokonca až do roku 1965.

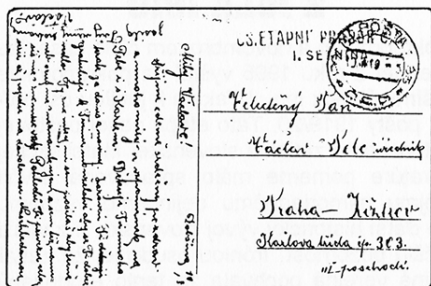
Aj doba jedného mesiaca od konca júna do konca júla 1948 je príkrátka na prípravu bankoviek v deviatich nominálnych hodnotách ½, 1, 2, 5, 10, 20, 50, 100 a 1000 mariek v množstve potrebnom síce na obmedzený, no predsa len nerušený obeh. Najmä v krajine s vojnou narušeným hospodárstvom. Ak aj tieto bankovky neboli z veľkej časti hotové už k 20.6.1948, musela byť ich príprava vo veľmi pokročilom štádiu.

Na dokreslenie situácie treba zdôrazniť, že východonemecké bankovky vydané v lete 1948 majú jednu zaujímavosť. Niektoré hodnoty sa vyskytujú vo dvoch variantoch líšiace sa nápadne číslami a prítomnosťou doskového čísla v ľavom spodnom rohu bankovkeho poľa na líci. Prvý, častejší variant, vyskytujúci sa u všetkých nominálov, má doskové čísla a typicky veľký číslavač lipskej tlačiarne *Giesecke & Devrient*. Oproti tomu pri bankovkách v hodnotе 50 pfenigov, 1, 2, 5, 10, 20 a 50 DM sa vyskytuje jeden z troch typov šesťmiestnych číslavačov používaných

telné. Odosielateľ tiež našťastie zreteľne vyznačil datum odoslania v záhlaví textu. Veľmi pekná je útvárová pečiatka „Čs.muničný park č.3./ Dělostřelecká kolona“.

2. Pohľadnica Dobšinskej ľadovej jaskyne s pečiatkou PP č.35 odoslaná 10.8.1919 z Dobšinej. Na tejto je odtlačok pečiatky PP č. 35 kompletný a opäť veľmi dobrý je odtlačok útvorovej pečiatky „ČS. ETAPNÍ PRAPOR Č. 2/I. SETNINA“. Táto celistvosť nám dokladá pôsobenie PP č.35 na území medzi Popradom a Rožňavou.

Polná pošta č.35 pôsobila ešte do konca augusta 1919 v Rožňave, kedy bola zrušená.

Na záver tohto článku vyzývam aj ostatných zberateľov poštovej histórie Slovenska, aby pri tvorbe a dopĺňaní svojich zbierok venovali väčšiu pozornosť ČS PP 1919/20, ktorá by mala byť súčasťou každej lepšej regionálnej poštovohistorickej zbierky.

RNRD. Ivo Fojtík

Literatúra: Matějka B., Filatelie č.17/1972, s.558-560

Tekeľ J., Filatelistické state ZSF č.3/1982, s.83-133,

Tekeľ J., Filatelie č.7/1985, s.209-210

VÝROBNÉ CHYBY NA CDV DEVÍN

Pri prezeraní použitých poštových lístkov (CDV) Devín - jednalo sa o množstvo cca 8 000 kusov - som našiel celkom štyri rôzne zaujímavé výrobné vady:

1 / krúžok v číslici 2 na známke - publikované už skôr [1], v nožičke vo vzdialenosti cca 1 mm od konca čísla,

2 / krúžok v číslici 2 na známke - v nožičke vo vzdialenosti cca 0,5 mm od konca čísla,

3 / krúžok v číslici 2 na známke - v oblúku čísla vo výške horného oblúčika písmena S,

4 / poloblúk v číslici 2 na známke - v nožičke vo vzdialenosti cca 1 mm od konca čísla.

Všetky uvedené výrobné chyby sa nachádzajú na poštovom lístku Devín I. typu, t.j. s mikrotextom v prvej adresnej linke.

Odborná literatúra hodnotí horeuvedené výrobné tlačové chyby ako „malé chybné tlačové vady v tlačovom obraze, ktoré vznikajú usadením cudzích častíc na tlačovej forme alebo na gumovom tlačovom podklade“. Ako dôvod sú uvádzané tieto príčiny:

- prachové papierové čiastočky na potlačovanom materiáli,
- chýbajúca kvalita povrchu (vlákna alebo náterové častice a nerozpustné lepené podiele na povrchu),
- poškrabané farbové alebo vlhčiace valce alebo zaschnuté častice farby,
- nový poťah valcov,
- tlačová farba s hrubými časticami.

Presné stanovenie skutočných príčin vzniku uvedených chýb tlače výhradne z hotových CDV je veľmi ťažké a môže sa jednať aj o ich kombináciu (krúžok resp. poloblúk) v priebehu tlače. Zaujímavým sa ukázala i početnosť nájdených výrobných chýb. Ako najčastejšie sa javí poloblúk v číslici 2. Naopak,

najzriedkavejšou (len 3 nájdene kusy) je krúžok v oblúku číslice 2.

Tlač CDV Devín s jeho veľkým nákladom spôsobuje zberateľom len a len radosť.

Ján Fratrič

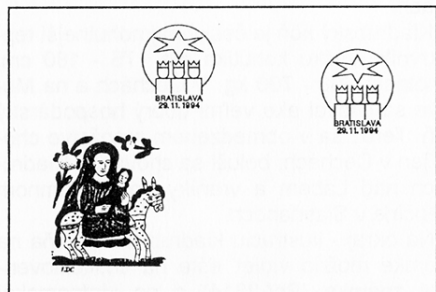
Literatúra: [1] Hažlinský F.: Poštový lístok Devín „dosková vada“, Zberateľ 1/96, str.20

VÝROBNÉ CHYBY NA FDC

Pri výrobe obálok prvého dňa vydania (FDC), podobne ako pri tlači známok, môžu vzniknúť chyby, ktoré narušujú výslednú kvalitu tohto zberateľského materiálu. Zberateľ by sa s nimi nemal stretnúť, pretože kontrola hotových obálok by mala chybné výrobky zachytiť a z distribúcie vylúčiť. Aj kontrola však býva nedokonalá a všetky výrobné chyby nezachytí.

Pri akých výrobných operáciách môžu vzniknúť chyby? Je to vytlačenie obrazu a textu na obálku, nalepenie známky (známok) na obálku a vyhotovenie odtlačkov príležitostnej pečiatky na obálku.

Pri tlači obrazu a textu býva kontrola najdôslednejšia a s „nepodarkami“ z tejto fázy výroby sa autor článku na slovenských FDC nestretol.

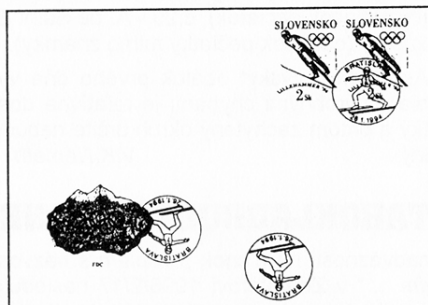

U slovenských FDC je najčastejší výskyt chýb vzniklých pri nalepovaní známok na obálky. Z nich potom prevažujú prípady nenalepenia známok (FDC sú bez známok), menej prípadov sa vyskytuje s nedostatočným nalepením známky, ktorá sa pred opečiatkovaním alebo po opečiatkovaní odlepi. Vyskytujú sa aj prípady posunutia (nesprávneho umiestnenia) známky na obálke.

Ďalšie výrobné chyby vznikajú nesprávnym opečiatkovaním obálok. Z nich potom

najčastejšie sa vyskytujú prípady opečiatkovanie obálok ich otočením o 180° t.j. známky sú neopečiatkované a odtlačky pečiatok sú obrátené hore nohami v dolnej časti obálky. Tieto nepodarky zrejme vznikajú obráteným zaradením obálok do krabíc a neskontrolovaním správnosti „naštósovania“ obálok pred ich opečiatkovaním v tlačiarňi.

Ďalšie chyby na FDC vznikajú pri ich opečiatkovaní, keď v tlačiarňi zle nastavia miesto pečiatok a ich odtlačky nezachytia známky, pootočia pečiatku do nesprávnej polohy, vyhotovia zdvojený odtlačok a pod.

Vzniklé výrobné chyby, ktoré uniknú pozornosti kontrole a dostanú sa do obehu, sú niektorými zberateľmi reklamované ako „nepodarky“ na výmenu, ale v prevažnej väčšine ich zaraďujú do zbierok ako vzácne trofeje. Osobitne si ich cenia špecialisti, ktorí sa zameriavajú na rôzne tlačové a výrobné odchýlky a vady známok, ale aj pečiatok a celistvostí, medzi ktoré môžeme zaradiť aj obálky prvého dňa vydania.

Pre zaujímavosť uvádzame prehľad výrobných chýb na slovenských obálkach prvého dňa vydania, ktorých výskyt sa autorovi článku doteraz podarilo zaznamenať.

Chýbajúca známka na FDC: Znáмка č.14 -

1130 rokov od príchodu Cyrila a Metoda, č. 15 - 150 rokov od uzákonenia spisovnej slovenčiny (chýba buď horná alebo spodná známka), č.17 - BIB, č.21 - Červený kríž, č.29 - A.de Saint-Exupéry, č.31 - Svetový deň bez tabaku, č. 39 - 50.výročie SNP - generáli Viest a Golian, č.43 - Dosťihy v Mojmirovciach, č.46 - Vianoce 1994, č.62 - Béla Bartók, č.64 - Ľudovít Štúr, č.65 - Europa/Mier a sloboda. č.82 - Umenie/

Narodenie z Hlohovca (odlepená známka po opečiatkovaní).

Obrátené pečiatky na FDC o 180°: Známka č. 26 - ZOH Lillehammer '96, č.30 - Europa/Vynálezcovia a objavitelia, č.32 - MS vo futbale 1994, č.34-36 - Ochrana prírody - vtáci, č.54 - Lode - OL 400.

Iné výrobné chyby na FDC: Známka č.21 - Červený kríž (pootočená pečiatka o 90°), č.26 - ZOH Lillehammer '96 (chyba jedna pečiatka - pravá známka neopečiatkovaná; obťažka pečiatok na zadnej strane FDC), č.31 - Svetový deň bez tabaku (dvojitý odtlačok pečiatok), č.29 - A. de Saint-Exupéry (odtlačok pečiatky mimo známky).

Ako vidieť, výskyt obálok prvého dňa vydania s výrobnými chybami je relatívne dosť veľký a pritom zachytený okruh určite nebude úplný.

V.K.Németh

STAROKLADRUBSKÉ KONE

V nadväznosti na článok „Problém s názvoslovím“ v Zberateľovi 1996/2/17 nasleduje názvoslovie z dvoch známok a na ilustrovaných obálkách a pečiatkach FDC vydaných ČR 25.9.1996 pod názvom „Kladrubské koně“.

Kladrubské kone sú zaradené do radu nepásmokopytníkov (Perissodactyla), do čelade koňovitých (Equidae). Všetky domáce kone, vrátane kladrubských všeobecne majú rovnaký vedecký názov - Equus caballus. Kladrubské kone sú ťažké kočiarské a ťažké jazdecké kone. Ide o české najstaršie, jediné pôvodné a teplokrvné plemeno koní, ktorého pôvod siaha až do stredoveku.

Vyšlachtili ho v žrebčine v Kladruboch nad Labem, založenom roku 1579. Kladrubský kôň vznikol krížením domácich kobýl so starošípanskými a starotalianskymi žrebcami. Pôvodne sa choval v rôznych farbách, neskôr sa jeho chov ustálil v bielej a čiernej srsti. Na jednej známke je ilustrácia bieleho koňa - kladrubský beluš (česky bělouš) a na druhej

FDC

známke ilustrácia čierneho koňa kladrubský vraník (česky detto). U kladrubského koňa sa robila medzilíniová plemenitba kmeňmi (bielej srsti) Generale a Generalissimus a kmeňmi (čiernej srsti) Sacramoso a Napoleone. Aby sa zabránilo nepriaznivým následkom príbuzenskej plemenitby, v chove kladrubských belošov a vraníkov sa používalo priliatie krvi, pričom najlepšie sa uplatnil arabský žrebec Shagya.

FDC

Na prvej obálke FDC so známkou a námetom kladrubského beluša je kresba tohto koňa s konským postrojom v pečiatke FDC a v ilustrácii na obálke je kresba tohto koňa vysoko vztýčeného na zadných nohách. Na druhej obálke FDC so známkou s námetom kladrub-

ského vraníka je obdobný postup - kresba tohto koňa s konským postrojom v pečiatke FDC a v ilustrácii na obálke je kresba tohto koňa vysoko vztýčeného na zadných končatinách.

Kladrubský kôň je český najmohutnejší teplokrvník. Výšku kohútika má 175 - 180 cm, hmotnosť 600 - 700 kg. V Čechách a na Morave sa choval ako veľmi dobrý hospodársky kôň. Teraz sa v obmedzenom množstve chová len v Čechách; beluši sa chovajú v Kladruboch nad Labem a vraníky vo výskumnom žrebčine v Slatiňanoch.

Na okraj - ilustráciu kladrubského koňa na známke možno vidieť ešte na československej známke (Pof.2214) a na vietnamskej známke (Mi. 2097) - bohemikum! - joje -

OPOMENUTÉ HISTORICKÉ SLOVACIKÁ

Vydaním československej poštovej známky v roku 1965 (Pof.1470) sme si pripomenuli 500. výročie založenia (1465) bratislavskej univerzity Academia Istropolitana, založenej uhorským kráľom Matejom Korvínom. Jej zriadením a uvedením do života panovník poveril

ostrihonského arcibiskupa Jána zo Zredny-Vítz (okolo 1408 Zredna - 1472 Ostrihom). So žiadosťou o jej založenie vyslal k pápežovi Pavlovi II. posolstvo, ktoré viedol jeho synovec Ján z Čazmy - Janus Pannonius (1432-1472 Záhreb), cirkevný hodnosťár, najvýznamnejší humanistický básnik v 2. polovici 15. storočia v Uhorsku. Diplomatickou schopnosťou získal u pápeža 19.5.1465 osobitnú bulu, ktorou povolil zriadenie univerzity. Za jej sídlo bola z vôle Mateja Korvína určená Bratislava, otvorená bola v roku 1467 (dnešná Ventúrska ulica č.5 a 7).

Pri príležitosti 500. výročia úmrtia **Janusa Pannonia** maďarská poštová správa vydala známku s jeho portrétom (Mi. 2738) a používala príležitostné poštové pečiatky - Budapešť 4 (27.3.1972) a Páťkostolie (Pécs 23. až 30.3.1972): „Janus Pannonius 500.výročie úmrtia“. V rokoch 1459-1471 bol páťkostolný biskup. Pôvodne stúpenec a obľúbenec Mateja Korvína. V roku 1471 sa však aktívne zúčastnil so strýkom arcibiskupom na spriahnutí proti panovníkovi v prospech Kazimíra Jagellovského (1458-1484), poľského kráľoviča, uhorského protikráľa (1471 zvolený odporcami Mateja Korvína za uhorského kráľa).

V snahe zmocniť sa kráľovskej moci v Uhorsku Kazimír podnikol vojenskú výpravu (1471-1472) na jeho územie. Usídlil sa na Nitrianskom hrade, kde J. Pannonius velil nitrianskej posádke ako jeho spojenec.

Po porážke Kazimíra kráľ Matej uväznil Jána zo Zredny na Vyšehrade (Visegrád), neskôr ho prepustili do domáceho väzenia v Ostrihome, kde zomrel. Mal hlavnú zásluhu na založení Academie Istropolitana, bol jej prvý kancelár, rozhodujúco sa pričinil o získanie profesorov i úpravu budov pre ňu. Pri 150. výročí založenia Vysokej školy pedagogickej Jánosa Vitéza v Ostrihome, vydala maďarská

pošta 29.4.1992 poštový lístok (celinu) s jeho erbom na známke a s ilustráciou budovy školy a jeho portrétom na ľavej strane lístka. Na založení univerzity sa významne podieľal aj jeho synovec Janus Pannonius (pred Matejom Korvínom sa skrýval v Záhrebe, kde aj zomrel). Obaja sú chorvatského pôvodu.

-joje-

FALOŠNÉ POŠTOVÉ LÍSTKY NEMECKEJ RÍŠE 1933 - 1945

Prvýkrát informoval o falošných poštových lístkoch (CDV) nemecký filatelistický časopis „*Deutsche Briefmarken-zeitung*“ vo svojom čísle 26/93 z decembra 1993. Vtedy sa na nemeckom zberateľskom trhu objavili falošné nepoužité CDV **P 249** (čísla podľa katalógu Michel Ganzsachen - Katalóg Deutschland 1993) **Richard Wagner 6+4 Pfg** a **PP 143** (Privat postkarte) **s leteckou známkou 10 Pfg**. CDV Richard Wagner bol dokonca v dvoch prípadoch ponúkaný aj s falošnou príležitostnou pečiatkou „*Bayreuth/Festspielhügel*“. S pravou pečiatkou má katalógový záznam až 1 500 MM.

O rok neskôr informuje Peter Kröll o ďalších falošných CDV v rakúskom časopise filatelistickej spoločnosti „*Wiener Ganzsachen - Frei- und Poststempelsammlerverein*“. Podrobne tu opisuje viacero falošných CDV (viď prehľad falzifikátov v závere článku) s odchýlkami a vyobrazením. Všetky získal na zberateľských burzách v Rakúsku. Falzifikáty sú ponúkané väčšinou nepoužité, keďže ich „výroba“ je jednoduchšia ako poštou prešlých.

Falzifikáty sú tlačené ofsetovou technikou na rozdiel od pravých, ktoré sú tlačené väčšinou hĺbkotlačou alebo knihtlačou. Ďalšie rozdiely sú vo farbe a papieri (druh papiera, hrúbka, farba). Vyskytujú sa tiež výrazné odchýlky vyobrazenia alebo textu, ktoré sú pravdepodobne vyrobené zámerné ako „*rarity*“.

Zaujímavé je, že sa objavili aj falošné CDV s nízkymi katalógovými záznamami (napr. 8-12 MM). To by potvrdzovalo hypotézu, že výroba pochádza z „*východnej Európy*“. Na našom zberateľskom trhu zatiaľ tieto CDV neboli registrované, keďže generálne zbiera nemecké CDV u nás len málokto. Väčšinou si ich naši zberatelia zaraďujú len do tema-

tických zbierok (olympiáda, hudobní skladatelia, UPU a pod.).

Vynára sa tu však iná otázka. Mnohé celiny z obdobia Slovenského štátu majú oveľa vyššie katalógové záznamy ako niektoré tu spomínané nemecké CDV. Obluba ich zbierania má pritom v posledných rokoch stúpajúcu tendenciu. Nemôžu sa v budúcnosti objaviť tiež falzifikáty celín Slovenského štátu? Zberatelia - celinári by mali zbystriť svoju pozornosť, pretože aj celiny Slovenského štátu boli tlačené hlbkotlačou alebo kníhtlačou. Dôležité je teda ovládať rozdiely medzi hlbkotlačou, kníhtlačou a ofsetom. Ale to už je námet na ďalší článok, snáď z pera niektorého skúsenejšieho kolegu.

Na záver uverejňujeme prehľad falošných nemeckých CDV (poradie údajov - katalógové číslo *Michel*, rok vydania, nominálna hodnota, známka na CDV, názov vyobrazenia, katalógová cena ★★/ ☉ v MM, najvýznamnejšie odchýlky):

- **P 230 F**, 1933, 15 Pfg, Hindenburg, Dvojitý poštový lístok pre zahraničie - odpoveď (II. časť), 16,5/100 MM, papier červenobéžový namiesto hnedobéžového, mákký a tenký, farba červenofialová namiesto hnedofialovej, ofset namiesto kníhtlače
- **P 249**, 1933, 6+4 Pfg, Richard Wagner, Na pomoc v biede, 12/8 MM, papier tenký a mákký, farba papiera sivozelená namiesto semišovej, ofset namiesto hlbkotlače
- **P 262**, 1936, 15+10 Pfg, Preteky plachetnic, 20/110 MM, farba vyobrazenia sivo-hnedá namiesto hnedofialovej, papier tenký, ofset namiesto rastrovanej hlbkotlače
- **P 265**, 1937, 6 Pfg, A.Hitler, Dožinky, 12/18 MM, papier tenký a drsný, farba

vyobrazenia bleдозelená namiesto tmavozelenej, ofset namiesto rastrovanej hlbkotlače

- **P 290**, 1940, 6+19 Pfg, A.Hitler za rečnickým pultom, „Železný križ“ (na zadnej strane), 25/ 45 MM, papier šedý a tenký namiesto bieleho a hrubého, zadná strana prázdna (!), ofset namiesto rastrovanej hlbkotlače
- **PP 143**, 1934, 10 Pfg, letecká - Orol a zemeguľa, súkromný CDV k výstave známok v Gere, 1800/- MM, nesprávny text: „Amt Feierabend“ namiesto „Sammeln am Feierabend“, ofset namiesto kníhtlače
- **PP 149**, 1940, 6 Pfg, Poštová trúbka a číslíca, 100 rokov poštovej známky, 32/32 MM, papier má drsnejší povrch, ofset namiesto kníhtlače
- **P 8** (Sovietska zóna), 1945, 6 Pfg, číslíca v osemuholníku, miestne vydanie - CDV pre východné Sasko, 45/70 MM, farba známky žltozelená namiesto zelenej, ofset namiesto kníhtlače. *RNDr. Ivo Fojtík*

NAD LITOVSKÝMI ZNÁMKAMI

Do konca minulého roku vydala litovská poštová správa 143 poštových známok. Toho-ročnú produkciu začali 20. januára peknou sériou štyroch známok s námetom ochrany

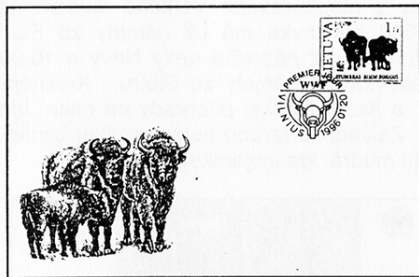
európskeho zubra v sérii Svetový fond ochrany divokých zvierat (WWF). So sériou vyšiel i malý PL s dvomi sériami s rôznym umiestnením známok, čím vznikajú rôzne spojky (hore, dole, vpravo, vľavo). K emisii boli vydané FDC i carte maximum. Náklad bol pól miliónový, malých PL vydali sto tisíc.

Februárová séria známok pripomenula tri významné osobnosti - tretieho prezidenta prvej Litovskej republiky Kazisa Grinjsa, spi-

sovateľa, básnika a literárneho vedca Balisa Sruosa a maliara Antansa Žmujdzinavičusa. Každoročne vydávaná séria dvoch známok pripomína výročie vyhlásenia nezávislosti členmi Litovskej rady, ktorí v roku 1918 podpísali Deklaráciu o nezávislosti Litvy. Tento rok na známkach boli Vladas Mironas a Jurgas Šaulis. Séria bola už štvrtým pokračovaním tohto námetu.

Druhý štvrtrok uviedla 27. apríla známka s námetom EUROPA '96 s portrétom knázhnej Veľkého litovského kniežatstva a kráľovnej Poľska Barbary Radvilajte (1520-1551). V máji vyšla v poradí už 154. litovská známka - 40 centová, výplatná s námetom erbu Vitis. Tradičné kroje tentokrát na troch známkach zobrazili národné oblečenie obyvateľov klajpedského regiónu z minulého storočia. Dve známky vydané 14. júna pripomenuli Deň žiaľu a nádeje. Na známkach sú časti z drevozebie ľudových umelcov - Hlava smútiaceho Krista a Anjel, obe v hodnote po 40 centov.

Zatiaľ poslednou sériou sú dve známky v hodnote 1 Lit k Olympijským hrám v Atlante, vydané 19. júla s námetom sochy Diskobola z 5. storočia pred našim letopočtom, v pozadí s aténskou Akropolou, a boj basketbalistov pod košom.

Tri litovské známky z tohtoročnej produkcie boli tlačené v domácej tlačiarňi Spindulys v Kaunase a všetky ostatné v Budapešti. Známkový výdavok v hodnotách 30, 40, 70 centov a 1 Lit. Hodnota 30 a 70 bola použitá jedenkrát a po osemkrát boli použité hodnoty 40 ct a 1 Lt. Pre zaujímavosť 1 Lt je podľa kurzového lístka NBS 7,675 Sk.

Litva už ohlásila i svoj emisný plán na budúci rok 1997. Ten predpokladá vydanie 13 emisií, ktoré budú tvoriť 22 známok, 2 hárčky a 2 malé PL. Z námetov to bude 450.

výročie vydania prvej litovskej knihy, 5 známok s osobnosťami, známka EUROPA, spoločné vydanie známky a hárčka s Lotyšskom a Estónskom, známky k II. športovým hrám krajín Baltického mora, známky z fondov múzeí a červenej knihy, história pošty, tri známky mestských erbov a tradičná známka k Vianociam a Novému roku.

Vladimír Priputen, Vilnius

STRETNUTIE ZBERATEĽOV MAĎARSKÝCH ZNÁMOK A PH

Maďarská filatelistická vedecká spoločnosť (MAFITT) sa pri tohtoročnom výročí druhýkrát predstavila verejnosti stretnutím zberateľov maďarských známok a poštovej histórie. Rozhodnutie na uskutočnenie tohto podujatia vzišlo ešte na výstave MAFITT SZALON '92 a uskutočnilo sa v sídle Nadácie maďarskej kultúry v Budapešti v dňoch 23. - 25.8.1996.

Zberatelia z rôznych kútov sveta sa zúčastnili sympózia, na ktorom sa prezentovali výsledkami svojej dlhoročnej zberateľskej a štúdiínej činnosti z oblasti maďarských

poštových známok, poštových služieb a zaujímavých etapách ich histórie. Celkom odznelo 31 referátov, koreferátov či pripomienok. Aspoň niektoré z vystúpení považujeme za vhodné spomenúť.

P.H.Jensen (Nórsko): Predznámkové obdobie Severného Maďarska (dnešné Slovensko) v zrkadle poštovej histórie, Dr.F.Nagy (Rakúsko): Maďarská pošta v čase vyrovnania 1867-1871, D.Czirák (Maďarsko): Dostavníková pošta v Maďarsku, II.časť - 1850-1888. Mimoriadne hodnotná bola prednáška (doplnené diapozitívmi) Dr.A.Lovása (Maďarsko) o tlačových doskách I.typu 10-krajciarových známok z roku 1874. Z bohatého materiálu z obdobia 20.storočia prezentovali vynikajúce štúdiálne výsledky R.Herwing (Rakúsko): Poľná pošta vojenských manévrov pred rokom 1914, Dr.T.Somogyi: Poľná pošta v I.svetovej vojne, L.Surányi (obaja Maďarsko): Poľná pošta v II.svetovej vojne, ako aj

prof. A.G. Giunini (Taliansko): Fiume - perspektívy jednej náročnej zberateľskej oblasti. Príťažlivé prednášky sa stretli s neobyčajným záujmom účastníkov.

V rámci tohto stretnutia sa uskutočnil aj **MAFITT SZALON '96**. Domáci i zahraniční členovia spoločnosti tu vystavili svoje zbierky - výsledky svojej zberateľskej a štúdiovej práce v oblasti maďarskej poštovej histórie. Už tradične sa na tomto salone vystavené exponáty nehodnotia, ani nie sú udeľované ceny. Exponátmi sa prezentovalo 54 vystavovateľov.

Na časti z 359 výstavných plôch boli vystavené len farebné reprodukcie filatelických materiálov. Toto opatrenie uľahčilo colné vybavenie exponátov, ušetrilo poisťné a kvalitné farebné reprodukcie pre účastníkov sympózia boli dostatočne poučné. Niektoré exponáty hodno osobitne spomenúť: I. Vas (Maďarsko): Kameňotlačové a medotlačové vydania 1871, O.F. Schöffing (Nemecko): Maďarské noviny - vydania 1867-1918, dr. T. Somogyi (Maďarsko): Oficiálna pošta v Maďarsku, R.B. Morgan (USA): Hyperinflácia v rokoch 1945-46, P. Girlich (Nemecko): Havran ako symbol maďarskej pošty, G.S. Rayan (V. Británia): Maďarské kolkové známky.

K podujatiu bol vydaný tlačový list v hárčekovej úprave, používali sa príležitostné pečiatky a vydaný bol bohato ilustrovaný katalóg s maďarsko-anglicko-nemeckým jazykovým vybavením. *Dr. L. Molnár, Budapešť*

RUSKO: PAPIEROVÉ PLATIDLÁ VZORU 1995

V minulých číslach Zberateľa (1, 3 a 7-8 / 96) sme uverejnili kompletnú sadu papierových platidiel vzoru 1993, ktoré vydala ruská Štátna banka. Týmto vydaním oddelilo Rusko svoj menový systém od ešte posledných postsovietskych krajín, ktoré bývalé sovietske bankovky používali (Tadžikistan a iné). Teda od júla 1993 platia v Rusku už len ruské papierové bankovky a len pre Rusko.

Bankovky vzoru 1993 boli pripravované v časovej tiesni takže boli nedostatočne zabezpečené proti falšovateľom. To viedlo ruského vydavateľa platidiel k tomu, aby už po roku začal uvažovať o nových bankovkách s modernými ochrannými prvkami.

Prvá zo série bankoviek vzoru 1995 vyšla v júni uvedeného roku v hodnote 100 000 rubľov. Bola to prvá ruská bankovka s nominálom 100 tisíc a odborníci už v tom čase odhadovali, že táto bankovka bude posledná s touto hodnotou, že sa ukončí ruská hyperinflácia. Predpovede sa asi plnia, čoho dôkazom je v súčasnosti relatívna stabilita ruskej meny s minimálnou infláciou. Pre porovnanie: V septembri 1995 bolo 100 tisíc rubľov približne 22 USD a dnes - teda o rok neskôr v septembri 1996 je to asi 19 USD.

Dnes uverejňujeme ďalšie dve bankovky 50 a 10 tisíc RUR. Dostali sa do obehu v poslednom štvrtroku 1995. Po tradičných námetoch posledných sovietskych platidiel (Lenin vo všetkých variantoch) a prvých ruských rubľov (moskovský Kremľ zo všetkých pohľadov), sa nová emisia zamerala na ruské mestá. Ak 100 tisícová bankovka zobrazovala námety z moskovského Veľkého divadla, tak 50 000 bankovka má už námety zo Sankt Peterburgu, z nábrežia rieky Nevy a 10 000 bankovka má námety zo Sibíru - Krasnojarska a Krasnojarskej priehrady na rieke Jenisej. Základnou farbou petersburgskej bankovky je modrá, krasnojarskej zelenohnedá.

Bankovky novej série sú zabezpečené modernými ochrannými prvkami.

Ak v rokoch 1991-1994 ruský rubel „padal“, v súčasnosti je už badať isté náznaky stability a dnes v rámci postsovietskych mien je „tvrdou“ valutou, ktorú ochotne prijímajú vo všetkých postsovietskych republikách (najmä na Ukrajine a v Bielorusku). Samozrejme, okrem

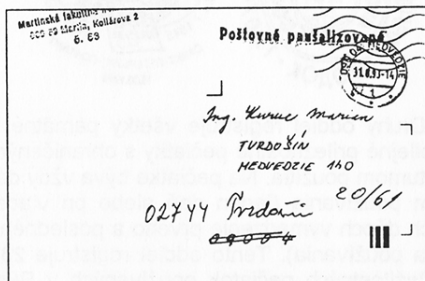
pobaltských štátov, ktoré idú úplne inou, samostatnou cestou.

Ku koncu augusta je prepočet slovenskej koruny na ruský rubel' 1 : 175 rubľov.

Vladimír Priputen, Moskva

ZAÚJÍMAVOSTI Z KOREŠPONDENCIE

Pri Dukelskom priesmyku v okrese Svidník je dedinka MEDVEDIE. Ako vidno z dennej pečiatky, zaužívanejší názov je MEDVEDZIE s poštovým smerovacím číslom 090 04. Dedina s rovnakým názvom, dnes už súčasť mesta TVRDOŠÍN, je aj na Orave v okrese Dolný Kubín a má PSČ 027 44.

Stáva sa mi, že sa pošta ku mne na PSČ 027 44 dostane okľukou cez Medvedzie 090 04, kde vždy list poriadne opatria dennou pečiatkou (nestávalo sa tak preto, lebo Medvedzie ako súčasť Tvrdošína nie je uvedené v zoznamoch PSČ a v starších zoznamoch PSČ Medvedzie 090 04 nemalo poznámku, že ide o obec v okrese Svidník? - pozn. redakcie).

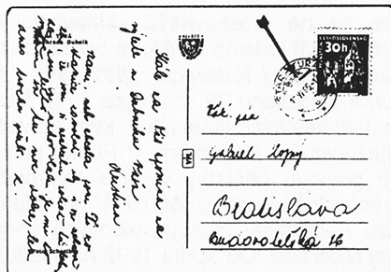
Druhá ukážka je zaujímavá tým, že dátumový mostík pečiatky je obrátený hore nohami. Je to čerstvý dátum z bratislavskej pošty 820 09.

Ing. Marián Kuruc

KURIOZITY

POHLADNICA ZO STAREJ TUREJ DO BRATISLAVY

Fotopohľadnica zobrazujúca rekreačné stredisko Dubník pri Starej Turej, bola odoslaná zo Starej Turej podľa dátumu v odtlačku dennej pečiatky československého III. typu dňa 18.6.1965. Bola adresovaná do Bratislavy.

V homom medzikruží dennej pečiatky s rozlišovacím písmenom „b“ sa nachádza dodatkový nápis „DUBNÍK“. Vie niekto z čitateľov upresniť význam tohoto názvu? (Bola v rekreačnej oblasti príležitostná resp. sezónna vysunutá priehradka pošty Stará Turá? Bola to denná pečiatka s doplňujúcim textom používaná pri bežnej priehradke pošty Stará Turá? Mal doplňujúci text iný význam?) -des-

POŠTOVÁ SCHRÁNKA

FAERSKÁ POŠTA PRÍKLADOM

Slovenskí futbalisti hrali svoj 1.zápas kvalifikačnej skupiny MS na Faerských ostrovoch. Výsledkom ani hrou neoslili, ale na TV prenose zo zápasu predsa ma len niečo zaujalo: Bolo tam prítomných sotva 500 divákov, ale zábery televíznych kamier niesli do sveta reklamu Faerskej pošty, ktorá mala na štadióne niekoľko panelov. A že si uvedomujú dosah reklamy, možno aj výzvy na vlasteneckú poinnosť, bol za bránkou aj veľký pútač COLLECT FAORESE STAMPS!

Neviem, koľko Faerčanov zbiera známky vlastnej krajiny alebo koľko televíznych divákov počúvne túto výzvu, ale je to príklad, ak nie priama výzva, aj pre našu poštu (alebo ZSF?).

Podobné slogany používa aj francúzsky, americká a pošta Veľkej Británie. Hľadám by uplatnenie uvedených príkladov pomohlo rozšíriť rady zberateľov aj u nás a propagovať slovenské poštové známky v zahraničí.

Ján Mička

RECENZIE

RUSKÉ PRÍLEŽITOSTNÉ PEČIATKY

V lete sa na moskovských filatelistických pultoch objavil katalóg **Poštové príležitostné pečiatky Ruskej federácie 1992-1996**. Útla brožúrka v rozsahu 32 strán (za 7590 RUR) iste poteší všetkých filatelistov, ktorí sa venujú príležitostným pečiatkam. V Rusku príležitostné poštové pečiatky vydáva Vydavateľsko-obchodné stredisko „MARKA“ na základe príkazu Federálnej služby poštových spojov Ruskej federácie. Od apríla 1992 na všetkých príležitostných poštových pečiatkach je v hornej časti nápis **РОССИЯ** a na pečiatkach, ktoré sa používajú v zahraničí nápis **ПОЧТА РОССИИ** (napríklad na Svetových filatelistických výstavách).

Pečiatka č.4 a 16

Katalóg rozdeľuje príležitostné pečiatky do troch oddielov. Prvý katalogizuje pečiatky prvého dňa vydania. Tieto pečiatky sa od iných odlišujú nápisom **PRVÝ DEŇ** v ruštine a vo francúzštine a majú uvedený prvý deň platnosti a vydania poštovej známky (aj keď sa na pečiatkovanie FDC používajú päť dní). Takýchto pečiatok bolo do uzávierky katalógu (20.5.1996) vydaných 87. Popri Moskve boli niektoré pečiatky prvého dňa používané v St. Peterburgu (5x), v Tule (2x) a po jednom boli používané v mestách: Moskva-počtamt Štokholm, Vladivostok, Vyborg, Krasnojarsk, Novgorod, Kyzyl, Rjazan a Nižnyj Novgorod. Pečiatka Moskva-počtamt Štokholm bola používaná 27.novembra 1992 pri spoločnom vydaní *Ruské ikony* so Švédskom.

Medzi týmito pečiatkami sú pod číslom 4 a 16 uvedené pečiatky prvého dňa štandardného vzoru, ktoré sa používajú pri pečiatkovaní nových vydání výplatných známok, príležitostných poštových lístkov a poštových celinových obálok. Pečiatka číslo 4 bola prvýkrát použitá pri vydaní výplatných známok 20 a 30 kopejek 26.2.1992 a pečiatka č.16 dňa 11.8.1992 pri vydaní výplatnej známky 55 kopejek. Premiéru na príležitostných obálkach mali 20.1.1992 k 100.výročíu narodenia filmového režiséra V.I.Pudovkina (č.4) a 15.1.1993 k 150.výročíu narodenia ruskej cestovateľky A.V.Potaninevej (č.16).

Druhý oddiel registruje všetky pamätne a jubilejné príležitostné pečiatky s ohraničeným dátumom použitia. Na pečiatke býva vždy dátum použitia (jeden deň alebo pri viacerých dňoch vymedzenie prvého a posledného dňa použitia). Tento oddiel registruje 233 príležitostných pečiatok používaných v Rusku, ale i v zahraničí (Brusel, Granada, Essen, Chicago, Bangkok, Seul, Helsinki a Singapur). Najviac príležitostných pečiatok bolo používaných 9.mája 1995 pri príležitosti Dňa víťazstva - pri príležitosti 50.výročia ukončenia Veľkej vlasteneckej vojny 1941-1945 sa používalo 54 pečiatok v rôznych mestách. Viac pečiatok sa používalo napríklad aj 12.4.1994 pri príležitosti Dňa kozmonautiky (4 - Moskva, Kaluga, Gagarin, Hviezdne mesto), 17.-26.6.1994 pri príležitosti Všeoruskej výstavy poštových známok Pravoslávie a kultúra (4 - Sergejev Posad, býv. Zagorsk), 24.5.1995 pri príležitosti 70.výročia vydávania novín Kom-somolskaja pravda (5 - Moskva, Samara, Irkutsk, Voronež, Rostov nad Donom), 20.-24.10.1995 pri príležitosti Všeoruskej filatelistickej výstavy „Olympsport '95 - Pred stretnutím v Atlante“ (3 - výstava, Deň Spartaka, Deň Dynama).

Tretí oddiel tvoria pečiatky s neohraničeným dátumom použitia. Takýchto pečiatok, ktoré majú mostik s meniteľným dátumom, je

v Rusku do mája tohto roku 65. Všetky sú v platnosti, niektoré stále, iné pri pravidelne sa opakujúcich príležitostiach. Stále sú v používaní pečiatky propagujúce mestá St.Peterburg, Kozmodrom Pleseck, Kozmodrom Kapusti Jar, Soloveckij, Sergejev Posad a iné. Pravidelne sa pečiatky používajú k Novému roku, Sviatku severu, festivalu Biele noci, Šaljapinovskému festivalu. Pečiatky sa používajú na lodiach Profesor Molčanov, l'adoborec Jamal, Marila Jermolova. Z iných pečiatok spomenieme: Hrdinské mestá (Moskva, Smolensk, Murmansk, Tula), múzeá (Múzeum J.A.Gagarina v meste Gagarin, Dom-múzeum Rusanova v Orle, Dom-múzeum Vereščagina v Čerepovci, Múzeum Poštový dvor v Jekaterinburgu, Skanzen Kiži, Kazaňský Kreml') atď. Ďalšie pečiatky sa používajú k Týždňu písania listov, ku Dňu rybárov, ku Dňu mesta, ku Dňu ruskej pošty. Zaujímavé sú aj pečiatky používané expedíciami na Severnom a Južom póle.

Opis pečiatok v katalógu obsahuje: Dátum používania, názov príležitosti alebo účel ich používania, poštový úrad použitia, farba (v prípade, že je iná ako čierna), počet pečiatok (ak ich je viac) i zoznam známok, listkov, obálok alebo iných filatelistických materiálov vydaných k danej príležitosti.

V závere katalógu je i presný zoznam použitia štandardných pečiatok prvého dňa (do 20.6.1996) - pečiatka č.4 bola použitá 19-krát, pečiatka č.16 päťdesiatkrát.

Autorom katalógu je známy ruský filatelistický publicista Vadim Jakobs. Katalóg vydala firma POSTFIL pri moskovskej pošte.

Vladimír Priputen

ČO PIŠU INÍ

SLOVENSKÁ FILATELIA

V septembrovom čísle Slovenská filatelie uverejňuje príspevok dr.M.Podlupského *120 rokov prvej pošty v Štúrove*, dr.V.Priputena *List z Moskvy a rad informácií (Súťaž detí v Detve, X.svetový kongres spoločenskta sv.Gabriel, 110 rokov pošty v Plevniku, Okienko do aukčnej siene v USA a i.)*. Časopis uverejňuje aj *Odborový po-*

riadok pre hodnotenie námetových exponátov, ktorý ZSF schválil s platnosťou od 1.1.1995.

Októbrové číslo obsahuje okrem článkov informačného charakteru rozbor Ing.Lužáka: *Opäť námety z ankety*.

-vkn-

Desiate číslo Slovenskej pošty a Poštovej banky prináša reportáž z otvorenia nového sídla SP v Banskej Bystrici, o modernej skartačnej technike, o II. letných športových hrách poštárov a ďalšie správy zo života rezortu. Poštových historikov zaujmú informácie o nových poštách: Včelince (PSČ 980 50) a rekonštruovanej pošty Bratislava 35 Rača. Zadná strana časopisu je venovaná 1.pigeogramu Slovenskej pošty (podujatie Kalkagatia '96 Trnava). Štvorjazyčný poštový slovník pokračuje písmenom S.

-vkn-

Filatelie

Časopis Filatelie uverejňuje hodnotenie LOH Atlanta '96 a výstavy Olymphilix '96 z pera J.Petrásky, príspevok „K zaujímavostiam na cenných nálepkách APOST“ od M.Langhammera, článok „Platnosť čs. známok na Slovensku v období od 14.3.1939 do 31.7.1940“ od J.Tekeľa. Rubrika *Filatelistické poklady* v desiatom čísle Filatelie je venovaná Staronemeckým štátom (Bavorsko, Sasko). Rubrika *Malá škola filatelie* radí ako používať katalógy poštových známok. Časopis prináša postrehy z Budapešti a výsledky výstavy HUNGARIA 1100 - BUDAPEST '96, osobitne českých vystavovateľov. Prílohu časopisu tvorí Špecializovaný katalóg SR 1993-1996, 2.diel - Celiny.

-vkn-

Úvodné miesto časopis vyhradil príspevku o histórii propagačných listových nálepiek (Levélezáró) s vojenskou a vojnovou tematikou do roku 1919 (T.Cservenka), ktorý na obálke redakcia avizuje

s otáznikom (v zátvorke): *Sú macochou filatelie?*
 Rubrika *Vysoká škola* sa venuje problematike zbierania prednámkových listov a neznámym poštovým cenzúrnym pečiatkam z obdobia obsadenia Rumunska. Časopis prináša aj príspevok o strojovom spracovávaní listových zásielok, prehľad nových príležitostných pečiatok, histórii paroplavby na Balatone a ďalšie. -vkn-

Aj v októbrom čísle dala redakcia poľského časopisu *Filatelista* veľký priestor príspevkom poštovo-historického charakteru: Nové informácie o cenzúre vojenských zásielok zo zahraničia v roku 1946, dokončenie príspevku z minulého čísla o pošte z vojenských nemocníc. Celinárov zaujme štúdia o obálkach s natlačenými známkami poľských panovníkov podľa kresieb J. Matejki. Pre krúžky mladých filatelistov časopis uverejňuje propozície 35. ročníka (1996/1997) súťaže PZF. Z ďalších nás zaujal príspevok o experimentálnej raketovej pošte rusko-nemeckého projektu *TKM-Wolna*. -vkn-

Tretie tohtoročné číslo bulletinu (celkovo dvadsiate od začiatku vydávania) sme dostali aj do redakcie. Na prvý pohľad upútá charakteristické záhlavie bulletinu a striedma grafická úprava. V úvode je pozvánka na 10. stretnutie členov SSG do Trnavy a informácia o 9. stretnutí členov na jar t.r. v Trenčíne. Trnavu ako miesto členského stretnutia dokresluje aj niekoľko príležitostných pečiatok a príslušný slovný doprovod na zaujímavé historické témy. Ťažiskom bulletinu je reportáž z 10. kongresu svetového spoločenstva ST. GABRIEL, ktorý sa uskutočnil v auguste t.r. v maďarskom meste Kecskemét. Text je doplnený filatelistickými dokladmi z tejto významnej udalosti, ktorá sa koná len raz za 4 roky.

V bulletinu sú zachytené domáce novinky z kresťanskej filatelie ako aj niektoré zaujímavé vydania zo zahraničia. Nejedného iste zaujme pohľad na momentálne veľmi populárne zbieranie telefonných kariet, samozrejme z pohľadu kresťanských námetov.

Zo strany vedenia SSG nám bolo prisľúbené zasielanie bulletinu aj v budúcnosti - o jeho náplni prinesieme informáciu aj čitateľom *Zberateľa*. -red-

K filatelistickým rubrikám v novinách

Zaujímavou otázkou sa zaoberá podstatná časť úvodníka *Michel-Rundschau* 9/96, ktorý vydáva ako pokračovanie svojich katalógov vydavateľstvo Michel. Časopis je však popri katalógovej časti i vynikajúcim periodikom venovaným aktuálnym problémom rozličných oblastí filatelie.

V uvedenom úvodníku sa venuje filatelistickým rubrikám, kútikom a informáciám v novinách a časopisoch a ich vplyvu na bežných čitateľov. Odsudzuje najmä skutočnosť, že tieto informácie alebo články sa často zameriavajú na správy o cenách známkových rarít na aukciách a na rozličné senzačné zistenia. Po takýchto informáciách, pravda, každé noviny radi siahnú.

MICHEL RUNDSCHAU

Úvodník však vysoko cení kultúrne, spoločenské a vzdelávacie poslanie filatelie a známok ako reprezentantov života vydavateľských štátov. A takéto poslanie plnia najmä svojím obrazom a účelom vydania nové, súčasné známky. Svedčia o tom zbierky týchto známok, ktoré sú určitým systémom zoradené a tvoria dôležité obrazové i textové literárno-výtvarné dielo o príslušných krajinách.

Záverom sa konštatuje, že poštové známky majú dnes aj iné ako komerčné poslanie a filatelistické rubriky v novinách majú práve toto poslanie filatelie vyzdvihovať a budiť o známky a ich zbieranie záujem. Úvodník zatiaľ do živého. Veď i najväčšie filatelistické domy a obchody sú plné nových, súčasných známok a ich zákazníkmi sú z 95 i viac % práve filatelisti, ktorí zbierajú súčasné známky, obdivujú a sa poučujú z nich. Tradičné filatelistické hľadiská - zúbkovanie, farby, papier, technika tlače a tak ďalej - ani títo zberatelia neobchádzajú, zaujímajú ich, venujú sa im, no nie sú pre nich hlavným cieľom. A v tomto majú byť noviny a časopisy aktívnejšie. Občasná informácia o vydaní nových známok, často s ich vyobrazením urobí pre filateliu ako kultúrnu zberateľskú záľubu viac než akýkoľvek článok o senzačnej výške ceny napríklad prvej známky Maurícia na nejakej aukcii.

Na uplatnenie týchto názorov v praxi je dost príležitostí aj u nás. -Zc-

Ludové noviny

Pre Slovákov v Maďarsku vychádza už 38 rokov týždenník *Ludové noviny*. V tomto roku začal uverejňovať pravidelné informácie o nových slovenských poštových známok. Rubriku vedie dr.D.Sóoky, predseda Sekcie zberateľov slovenských a českých známok, ktorá pracuje pri Zväze maďarských filatelistov (MABÉOSZ).

Týždenník napríklad v čísle 40 z 3.10.1996 prináša informácie spolu s reprodukciami nových slovenských poštových známok - 40. výročie cyklistických pretekov Okolo Slovenska, 150.výročie Slovenských pohľadov, 600. výročie udelenia mestských privilégií Senici, emisia Ochrana prírody. Chvályhodný počin v prospech Slovenska, slovenských poštových známok i filatelie!

-vkn-

POHĽADY DO SVETA

ZNÁMKY - SAMOLEPKY: FÍNSKO, ŠVAJČIARSKO

Medzi poštové správy, ktoré už niekoľko rokov vydávajú časť svojich emisií - najčastejšie výpliatnych známok najfrekventovanejších nominálnych hodnôt - vo forme samolepiek, sa v júli tohto roku zaradilo aj Fínsko.

Vydalo známky na frankovanie listových zásielok najnižšej hmotnostnej kategórie vo vnútrozemí (do 20 gr) ako samolepky. Známkou s vyobrazením kvitnúceho lekná bieleho v rámci výplatnej série s motívmi kvetov (doteraz ich vyšlo už 9) je vytlačená štvorfarebným ofsetom na malom praktickom formáte, zúbkovanie je len naznačené. V jednom celku je

10 známok, dvakrát 5 v dvoch radoch pod sebou.

Poštové známky vo forme samolepiek vydalo 10.septembra tohto roku i Švajčiarsko. Ide o 4 známky s nominálnymi hodnotami 90 Rp a sú určené na frankovanie najmä príležitostnej korešpondencie, napr. k blahoželaniám.

Autorom kresieb na známkach je maliar Bruno Müller-Meyer z Lucernu, ktorý je známy ako návrhár vzorov na koberce, tapety a rôznych nástenných i reklamných ornamentov a kresieb. Pre samolepkové známky nakreslil obrazce podobného charakteru.

Známky vytlačila tlačiareň Hausser AG v Gümlingene, ktorá sa špecializuje na etikety a samolepky. Známky sú vytlačené 2- až 4-farebnou knihtačou v dvoch štvorblokoch v ochrannom obale. Zúbkovanie je naznačené vlnkovým prieseikom po zvislých stranách známok.

Samolepky sa teda pomaly derú do predia.

-Zc-

NÁJDENÝ PO 125 ROKOCH

Austrálskej študentke zoológie Elisabeth Sinclairovej sa nečakane podarilo uloviť do klietky, nastraženej na iné zvieratá, dve samičky vakojazveca ušatého (zvaného tiež gilbertov

králičí klokan) *Macrotis lagotis* patriaceho do čelade Peramelidae. Už od roku 1869 (teda vyše 125 rokov) sa o ňom uvádzalo, že vyhynul. Jeho obraz na poštovej výplatnej známke už v rokoch 1959-62 (Mi. 310, respektive

Yv. 254 A) vydala Austrália. Je veľký asi ako králik. Živí sa korenkami, hľuzami, hubami a larvami hmyzu. Je veľmi plachý samotár a jeho najväčším nepriateľom sú do Austrálie introdukované mačky a lišky. Obe „ulovené“ samičky mali vo vaku mláďatá.

Neskôr sa šťastnej študentskej bádateľke podarilo získať ešte jednu samičku a aj samčeka. Samčekovi upevnili na telo malú vysielaciu a pustili ho znova na slobodu, aby mohli sledovať jeho pohyb v prírode. A tak sa v prírode zvýšil počet o jedného zaujímavého „vyhynutého“ cicavca.

-joje-

ROK POTKANA

Čínska tradícia radíť roky v dvanásťročnej perióde podľa starého čínskeho horoskopu pod akýsi patronát jedného zvieratá je známa. A tak majú rok koňa, opice, ťavy a podobne. Tento rok je rokom potkana.

Niet sa čo čudovať, že táto tradícia našla svoj obraz aj v známkových emisiách Číny, ale aj iných štátov Ázie. No fakt, že v tomto roku na zdôraznenie nadvlády potkana nad osudmi krajín a ľudí vyšla poštová známka aj v USA, je prekvapením. Znamka vyšla vo februári k začiatku čínskeho roka s anglickým a čínskym (oveľa väčším) nápisom v nominálnej hodnote 32 centov. Potkan podľa tohto horoskopu je zvieratom predstavujúcim pokoj a úspechy.

-Zc-

Americké „kačacie známky“

Začiatkom 30-tich rokov tohto storočia ochránari a dobrí poľovní hospodári v USA si zúfali nad poklesom sťahovavej permatej zveri. Nevideli žiadnej inej cesty na záchranu a zvýšenie jej početného stavu, než rozšíriť sieť ochranných území takýchto vtákov. K tomu bolo však potrebné vykupovať súkromné pozemky a finančné zdroje v období hospodárskej krízy boli veľmi chudobné. A tak sa ochránarom podarilo presadiť „Zákon o kolku (známke) pre lov sťahovavého vtáctva“, ktorý kongres USA schválil v roku 1934. Podľa tohto zákona štát každoročne vydáva jeden kolok, ktorý si občania starší nad 16 rokov musia povinne zakúpiť a nalepiť do svojho poľovného lístka (licencie) ak chcú poľovať na pernatú zver. V neskorších rokoch podobné kolky na tie isté účely začala vydávať aj Kanada.

Kolky sa veľmi podobajú poštovým známkam, dokonca ich predávajú na poštách. Ná-

mety na kolkoch predstavujú ilustrácie rôznych druhov divých kačíc, husí alebo labutí, ktoré zvyčajne nenachádzame na poštových známkach. Tematicky sú veľmi ľúbivé, vidíme ich aj v námetových zbierkach v západných krajinách. Staršie vydania sú vysoko cenené. Kolky USA mali označenie Migratory bird hunting stamp - U.S. Department of Agriculture (Poľovná známka sťahovavého vtáctva - Ministerstvo poľnohospodárstva USA), neskoršie označenie vydavateľa kolku sa pozmenilo na U.S. Department of Interior (Ministerstvo vnútra USA). Kolky Kanady majú text Canadian Wildlife Habitat Conservation Stamp (tiež vo franc.). Na kolkoch USA je označená nominálna cena, na kolkoch Kanady nominál nie je uvedený.

Poľovný kolok USA z roku 1935

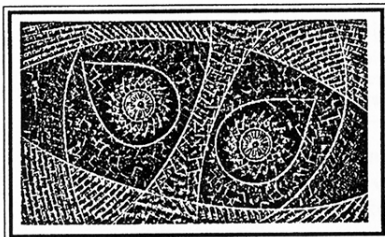
Všetky tieto štátne ceniny (kolky) napriek tomu, že ich ponúkajú a predávajú filatelistické oddelenia oboch poštových správ, nikdy neboli a nie sú poštovými známkami, ale len jedným z viacerých druhov kolokov. V USA a v Kanade sú tieto kolky obľúbené, zbierajú ich aj filatelisti, i keď sa nikdy nepoužívali na platenie poštových služieb. Postupne sa stali predmetom obchodu a výmeny. Sú tiež registrované, reprodukovateľné a ocenené v dolároch vo všetkých amerických známkových katalógoch (napríklad Scott, Harris atď.), v Európe len v špeciálnom katalógu Lissner - Brenning: ZOOphila, Lipsia), rovnako ako celiny a ďalšie predmety filatelistického záujmu. Prostredníctvom filatelistickej výmeny sa dostali aj k nám a ponúkajú sa za vysoké ceny.

Našich námetových zberateľov upozorňujeme, tieto „kačacie známky“ nie sú poštovými známkami ale len kolkami. Z tohto dôvodu s filateliou nemajú nič spoločné, sú nefilate-

listickým materiálom, do našich tematických zbierok nepatria, i keď naopak, zberatelia koliek ich hľadajú. Sú to koliky pre ochranu životného prostredia permatej zveri. - *joje* -

ZNÁMKOVÉ KOLÁŽE

Známky a umenie patria k sebe. Každá poštová známka je umelecké dielo, resp. by nim mala byť. Z tisícok známok vytvára originálne výtvarné diela, tzv. filakoláže, Švajčiar Peter Roland Weideli, umeleckým menom *Petrow*. Tejto činnosti sa už venuje asi 25 rokov a svoje farbami hýriace dekoratívne artefakty predstavil začiatkom roku 1996 na samostatnej výstave. Autor o svojich kolážach hovorí:

„Pretože všetky kontúry vytvárajú biele zúbkované okraje, nemožno začať s lepením známok len tak naverímboha. Prvá škica musí byť tak vyznačená, aby bol obraz »lepitelný«. Potom obraz preniesim na kartón alebo pavatexovú platňu. Pokračujem určením farieb a vyhľadaním vhodných známok. Ich lepenie mi trvá 30 alebo aj vyše 100 hodín. Nakoniec celé dielo viackrát nastriekam bezfarebným lakom a obrúsim.“

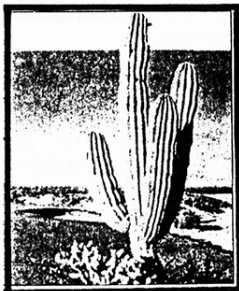
Teraz hľadá Petrow vhodnú galériu. Ceny koláží sú pomerne skromné: 300 až 1 000 CHF.

Známkové koláže nie sú však až takou veľkou novinkou. Už krátko po vydaní prvej poštovej známky sveta v roku 1840 zhromažďovali britské dámy tieto novosti a používali ich na tapetovanie miestností. *Ivan Lužák*

KAKTUS - MATUZALEM

Je to takmer zázrak: na jednom z najextremnejších miest na svete - v Arizonskej púšti USA - sa výborne darí kaktusu zvaného *saguaro*, slovenský názov kaktusovec obrovský *Carnegiea* gi-

gantea (= *Cereus giganteus*), z čelade opunciovitých (*Opuntiaceae*), ktorý tu dosahuje výšky takmer šesťposchodovej budovy a dožíva sa veľa až 250 rokov.

Temploty v rozmedzí od mínus 15 až plus 50 stupňov Celzia ako aj desať rokov trvajúce suchá však vyžadujú od kaktusovca, aby si vytvoril čo najväčšiu nádrž na uskladnenie vzácnej vlhky. Ani tá však nepomôže, ak kaktusovec nebude chránený pred páliacim

púštnym slnkom. A na to, ako nedávno zistili botanici z amerického Phoenixu, využíva tento púštny obor rafinované triky - akúsi bio-high-technológiu. Jeho povrch má štruktúru ťahacej harmoniky, ktorá sa v období sucha sťahuje. Tým sa zmenšuje plocha povrchu a ostne sa otáčajú tak, aby na rastlinu vrhali tieň. Ak po niekoľkých rokoch konečne opäť nastane búrka a dážď, kaktusovec zo svojich desaťmetrových plochých koreňov okamžite vytvorí akýsi veniec, ktorý nasaje vzácnu vlhku a zaplní ňou 500-litrovú vnútornú nádrž.

Motiv tejto rastliny USA už štyrikrát použili na obrazoch poštových známok (Mi.648, 821, 1520, 1534), kaktusovec sa stal aj symbolom flóry štátu Arizony (USA). - *joje* -

ŠTVORČEKOVÝ JAVOROVÝ LIST

Ku „*Dňu Kanady*“ (28.júna 1996) vyšla príležitostná známka so symbolom Kanady, listom červeného javora. Pravda, na kanadských známkach vyšiel tento symbol krajiny už mnohokrát.

Zvláštnosťou tohto zobrazenia na najnovšej známke je

to, že javorový list je výtvarne znázornený rozštvorčekanou plochou listu i pozadia. Tak sa dosiahol osobitný grafický účinok, i keď nie je na prvý pohľad jasný. Aj do hárdkeja je známka zaradená šachovnicovo - 12 známok. -Zc-

INZERCIA

● Hľadám varianty na slovenských TK. V. Kubani, Vorhelter Strasse 5, D-593 15 ENNIGER-LOH, BRD. Z 282

FILATELIA

Košice

Hlavná 21 (vo dvore)

Nákup - predaj

Telefón: 095 / 62 259 12

● Predám ★★ aj © série, aj novšie !! A, TL, ☒, FDC Európske štáty, Amerika (Sever-Juh), Austrália, Ázia. Aj numismatický materiál, literatúra (filat. i numizm.). Tiež knihy - krásna i odb.liter. (stavebníctvo) + krásny „Nat. Geograph“. Špecifikujte požiadavky (priložte zn. na odpoveď). Pište! Adr.: Ing.M.Caha, Laborecká 1, 066 01 Humenné. Z 283

● Predám dodatky Schaubek NDR 1976 (2x), 1981-83, súťažce 1989; Bulharsko 1980-82; Maďarsko 1980-81, hárčeky 1970-71; Poľsko 1981-83; ČSSR 1982-83; West Berlin 1973, 1976-77 alebo výmením za iné - len bezchybné. Ponúkateľ S.Gerža, Obrancov mieru 15, 909 01 Skalica. Z 278

ALBUM PONÚKA

Ceny ponúkaných materiálov platia vždy len do vydania ďalšieho čísla časopisu **Zberateľ '96**.

K cenám účtujeme poštovné a balné.

Objednávky prosíme adresovať na predajňu **ALBUM, Račianska 17, 831 02 Bratislava, ☎ 07 / 250 149, kde máme zriadenú písomnú predajňu.**

Adresovaním Vašich objednávok na túto predajňu urýchlite ich vybavenie!

Pre abonentov časopisu poskytujeme na všetky ponúkané položky 5-percentnú zľavu !

PONUKA FILATELISTICKÉHO MATERIÁLU

■ Dostkové vady zn. ★★ SR 1993/95

Dostkové vady a odchýlky na slovenských známokach z roku 1993, spojené typy v štvorblokoch, resp. v 6-bloku, označenie podľa katalógu Slovensko ZSF 1995.

Štatný znak (3 Sk):

DO ZP 1/1+ZP 1/11	32,-
DV ZP 2/23	36,-
DO ZP 2/1+ZP 2/11	32,-
DV ZP 1/48	36,-

Ružomberok (5 Sk):

DV ZP 2/5	36,-
DV ZP 2/17	36,-
DV ZP 2/23	36,-
DV ZP 2/87	36,-
DV ZP 1/85	36,-

Košice (10 Sk):

DV ZP 1/26	56,-
------------	------

Prezident (2 Sk):

DV ZP 1/40	30,-
------------	------

Ochrana prírody - Dub (3 Sk):

DV ZP 2/40	32,-
------------	------

Ochrana prírody - Hrab (4 Sk):

DV ZP 1/33	36,-
DV ZP 1/39	36,-
DV ZP 2/15+ZP 2/25+ZP 2/27 (6-blok)	56,-
DV ZP 2/44	36,-

A. Dubček (8 Sk):

DV ZP 2/53	56,-
DV ZP 2/70	56,-
DV ZP 2/88	56,-

Europa/M.Čunderlík (14 Sk):

ZP 4 s II. typom (TL)	700,-
-----------------------	-------

Cyril a Metod (8 Sk):

DV ZP 1/29	56,-
DV ZP 1/49	56,-

Slovenčina (2 Sk):

DV ZP 1/9+ZP 1/10	30,-
DV ZP 1/50	30,-
DV ZP 2/45	30,-

Hradný vrch (50 Sk):

DV ZP 1/64	298,-
------------	-------

Vianoce 1993 (2 Sk):

DV ZP 2/3	30,-
-----------	------

Ďalšie odchýlky:

Prezident (3 Sk):	
bez vytláčenej hodnoty	3000,-
CEPT EUROPA 1995:	
nedotlač na FDC	75,-

■ Známkový ★★ ČSR I.

N 6	10 h Hradčany, nezúbk.	600,-
N 9	20 h detto	4600,-
N 13	30 h detto	5600,-

■ Známkový ★★ ČSR

- Kompletný ročník 1963 (bez PL) 460,-
- Kompletný ročník 1964

PROFILA BÉLYEGAUKCIÓ

AUKCIE, VÝKUPY ZNÁMOK A POHLADNÍC

Adresa: RFR kft
1088 Budapest
Szentkirályi 6.

Telefón: 36-1-267-2494 Fax: 36-1-267-2496

- (bez PL) 523,-
 • **Kompletný ročník 1965** (bez PL) 549,-
 • **Kompletný ročník 1966** (bez PL) 854,-
 • **Kompletný ročník 1967** (bez PL) 417,-
 • **Kompletný ročník 1968** (bez PL) 298,-
 • **Kompletný ročník 1969** (bez PL) 191,-
 • **Kompletný ročník 1970** (bez PL) 188,-
 • **Kompletný ročník 1971** (bez PL a K) 190,-
 • **Kompletný ročník 1972** (bez PL) 242,-
 • **Kompletný ročník 1973** (bez PL) 178,-
 • **Kompletný ročník 1974** (bez PL, K a S) 131,-
 • **Kompletný ročník 1975** (bez PL, K, S a A 2175a) 195,-
 • **Kompletný ročník 1976** (bez PL, K, S a odchýlky papiera) 199,-
 • **Kompletný ročník 1977** (bez PL, K a S) 180,-
 • **Kompletný ročník 1978** (bez PL, K, S a bez H 2327a) 508,-
 • **Kompletný ročník 1979** (bez PL, K, S a bez H 2364a, I+II) 226,-
 • **Kompletný ročník 1980** (bez PL, H 2434a) 311,-

- PL1019 Hríby 190,-
 PL1025 UNESCO 65,-
 PL1078 Vtáci 120,-
 PL1079 Vtáci 195,-
 PL1217 Motýle 30,-
 PL1218 Motýle 90,-
 PL1219 Motýle 90,-
 PL1220 Motýle 110,-
 PL1221 Motýle 190,-
 PL1222 Motýle 270,-
 PL1223 Motýle 230,-
 PL1264 PRAGA '62 160,-
 PL L 50 PRAGA '62 65,-
 PL L69-71 PRAGA '68 350,-
 PL1280 Chrobáci 115,-
 PL1281 Chrobáci 100,-
 PL1331 Ľudová tvorivosť 120,-
 PL1347 Horská zver 220,-
 PL1348 Horská zver 245,-
 PL1394 LOH Tokyo, nápis vpravo 195,-
 PL1602 Expo 67 Montreal 45,-
 H 3006 Objavenie Ameriky 420,-

Priehradkové listy ČSR

- H 564 PRAHA 1950 250,-
 PL 771 Revolúcionár 2800,-
 PL 774 Mauzóleum 2000,-
 PL 843 Kroje 2 Kčs 3000,-
 PL1013 M.Švabinský 110,-
 PL1017 BRNO 1958 50,-
 PL L62 PRAGA 1968 55,-
 PL 1217-25 Motýle 1200,-
 PL1394-99 LOH Tokyo 1964 1600,-
 PL2369B Horské kvety 120,-

- ZVL 19-21 Praga '88 +
 Finlandia (4 ks) 165,-

Čiernotlače SR

- Ochrana prírody-výr (číslovaná) (3 ks) 250,-
 detto so slov. prílohou 1100,-
 A. Szokol (číslovaná) 60,-
 detto so slepotlačou 160,-
 Europa 1995 (nečíslovaná) 250,-
 detto s prílohou 300,-
 100 rokov slovenskej filatelie (číslovaná) 60,-
 100 rokov filmu Jánošík (nečíslovaná) 60,-
 Vikolínec (nečíslovaná) 60,-
 Návrh známky 350 rokov založenia Trnavskej univerzity (číslovaná) 130,-

Mimoriadna ponuka !

Sada 72 ks neoficiálnych prítláč na poštovom lístku Devín s viacfarebnými reprodukciami maliieb Alfonsa Muchu, náklad 100 sérií, cena 1421 Sk, cena za jednotlivý kus 19 Sk.

■ Známky NDR ★★

Číslo katalógu Michel, v zátvorke sú uvedené ceny v MM

- 1975
 2096-8/PL Rozprávky (5,75) 23,-
 2099-4 ZOH Innsbruck (8) 32,-
 2105/H43 ZOH Innsbruck (6,25) 25,-
 2106 W. Pieck (0,5) 2,-
 1976
 2115/H44 Dr. Sorge (5) 20,-
 2116-7 Armáda (1,1) 5,-
 2121 Palác Republiky (1,50) 6,-
 2123-4 Deň strany (1,1) 4,-
 2132/H46 LOH Montreal (4,5) 18,-
 2141-5 Umenie (6,75) 27,-
 2163-8 Mosty (7,5) 30,-
 2187-2/PL Rozprávky (7) 28,-
 1977
 2203-7 Príroda (5,25) 21,-
 2208-9 Lipský veľtrh (1,2) 5,-
 2223 Technika (0,7) 3,-
 2224-8 Hudobné nástroje (8) 32,-
 2219 Kongres FDG (0,7) 3,-
 2229-4 Rubens (8,5) 34,-
 1978
 2293 A. Cabral (0,7) 3,-
 2308-9 Lipský veľtrh (1,4) 6,-
 2310-2 Interkozmos (3,20) 13,-
 2313/H52 Interkozmos (6,5) 26,-
 2330-5 Africké umenie (6,5) 26,-
 2343-4 Výstava Cottbus (1,75) 7,-
 2376-1 Palebné zbrane (10) 40,-
 2382-7/PL Rozprávky (9,25) 37,-
 1979
 2405 Loď (0,75) 3,-
 2406-1 Osobnosti (6,75) 27,-

- **Kompletný ročník 1981** (bez PL a K) 390,-
 • **Kompletný ročník 1982** (bez PL) 498,-

DOPLŇTE SI DO SÉRIE!

Priehradkové listy ČSR ★★

- PL 841 Kroje I. typ 700,-
 PL 842 Kroje II. typ 1200,-
 PL1018 Hríby 190,-

- PL2549-50 Pražský hrad 50,-
 PL2555-56 Bratislavské motívy 50,-
 H 3006 Objavenie Ameriky 300,-

Čiernotlače ČSR II.

- ZVL 3 Praga '68 - L 62 40,-
 ZVL 4 Dürer 50,-
 ZVL 10 Brno '74 50,-
 ZVL 12 Tizian 60,-
 ZVL 14-15 Holubice, pár 400,-
 ZVL 16 Essen 170,-

2414-7	Vagóny (3,75)	15,-
2418-1	Indické miniatúry (8,5)	34,-
2422-3	Rok diétaťa (1,8)	7,-
2424-5	Obnova Berlína (1,4)	6,-
2428	Agra (0,6)	2,-
2426-7	Festival (1,8)	7,-
2429-0	Trajekt (3,2)	13,-
2433-4	Spartakiáda (1,5)	6,-
2435-0	Kvety (10)	40,-
2443/H55	Výstava Drážďany	24,-
2444	Kongres (0,65)	3,-
2451	Pomník (1)	4,-
2452-3	Lipský veľtrh (1,3)	5,-
2454-7	Osobnosti (1,8)	7,-
2458-1	30 rokov NDR (2,5)	10,-
2462/H56	30 rokov NDR (4,75)	19,-
2463	Vietnam (0,7)	3,-
2472-7/PL	Historické bábiky (10)	40,-

1980

2486-9	Záhrady (6,5)	26,-
2492-7	Osobnosti (5,75)	23,-
2503-5	LOH Moskva (4)	16,-
2514-5	Rostock (1,2)	5,-
2516-9	Interflug (9)	36,-
2520/H59	Aerosociflex (6,75)	27,-
2547/H61	Umenie (5,5)	22,-
2562-5	Vlaky (7)	28,-
2566-1/PL	Hračky (10)	40,-

1981

2646-7	Deň filatelistov (2,5)	10,-
2651-6	Lode (10)	40,-
2601	Energia (5,5)	22,-
2648	Solidarita (0,7)	3,-
2657-0	Veterné mlyny (6)	24,-
2661-6/PL	Historické hračky (11)	44,-

■ Známký Rakúska

Označenie podľa katalógu Michel, pokiaľ nie je označené inak, sú známky ★★

180-84	Vojnové motívy	35,-
228-42	Výplatné s pretl. Deutsch-Österreich	35,-
247-51	detto	12,-
632-37	Vynálezcovia	355,-
642-45	Zimná pomoc	115,-
649-57	Rakúski lekári	480,-
738-70 II. + 763b	Krásky Rakúska	830,-
803-10	Veľtrh vo Viedni	45,-
838-53	Krásky Rakúska	660,-
858-67	Obnovenie Rakúska	30,-
132-158	Porto (chýbajú hodn. 5,14,16,18,24,28,31, 35 a 39 gr)	5800,-

■ Známký Lichtensteinu ★★

414	Európa (1961)	13,-
418	Európa (1962)	13,-
431	Európa (1963)	15,-
450-3	Erby (1965)	60,-
455-7	F.Nigg	42,-
458	UIT	7,-

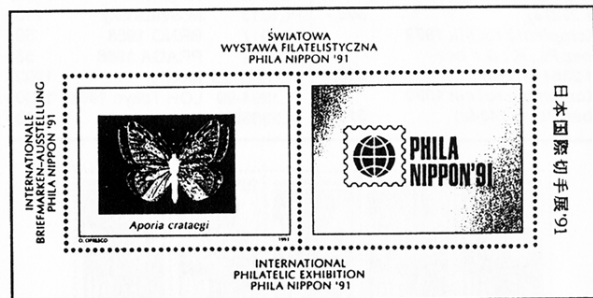
459	Matka s dieťaťom	20,-
460-3	Príroda (1966)	56,-
464	Knieža	26,-
465-8	Erby	60,-
470-3	Sochy svätých	60,-
D 45-6	Služobné (1968)	220,-

655-7	Umenie (1976)	75,-
706-9	Umenie FJ II (1978)	65,-
717-9	Umenie-Kone	70,-
797-8	LIBA-výstava (1982)	55,-
830	Pápež	22,-

■ Známký Poľsko ★★

Výstava NIPPON '91, 6-blok motýfov + hárček (holografia) 80,-

■ Západné Nemecko ★★

336	St.Bernward	9,-
344	George C. Marshall	32,-
408-11	Rozprávky	15,-
416-27	Zámky	35,-
440-42	Vynálezy	4,-
447-50	Rozprávky	10,-
464-67	Vtáky	10,-
468-74	Doprava	17,-
511-14	Vysoká zver	13,-
516-17	Pošta	12,-
529-32	Zvieratá	30,-
538-41	Rozprávky	15,-
549-52	Zvieratá	45,-
571-74	Bábiky	13,-
578-81	Kone	40,-
612-15	Rozprávky	45,-
Blok 3	Osobnosti	100,-
Blok 4	Osobnosti	37,-
Blok 6	Sapporo 1972	42,-

Blok 10	25 rokov DDR	23,-
585	Erby	13,-
291-94	Zvieratá	13,-
250-53	Vtáky	8,-

■ Známký Západného Berlína ★★

218-29	Historické miesta	60,-
254-65	Budovy	60,-
266-69	Rozprávky	10,-
299-02	Zvieratá	20,-
303-08	Umenie	27,-
310-13	Rozprávky	13,-
322-25	Bábiky	12,-
326-29	Kone	28,-
354-57	Historické postavy	30,-
378	Rozprávka	3,-
379-84	Elektricky	60,-
386-89	Detské kresby	30,-
485-88	Rozprávky	10,-
514	Rastlina	10,-
552-55	Praveké zvieratá	40,-
567-68	Šport	25,-
592-93	Lietadlá	50,-
596-97	Šport	25,-
599	Šport	8,-
600	Medzinár. telekom	15,-

601	Moses Mendelssohn	15,-
602	Kvety - orchidea	8,-
603-06	Pouličné svetidlá	45,-
Blok 3	Automobily	25,-
Blok 6	Chrámové výjavy	9,-
Blok 7	Chrámové výjavy	9,-

■ Známký Rumunska

Katalógové čísla MICHEL; známky ★★

522-23	Výročie Malej dohody, pretláč ČECHOSLOVAKIA-YUGOSLAVIA 1920-1936 (1936)	60,-
536-37	Zámok ARGES, mies-to uzavretia Malej dohody (1937)	28,-
4613-20	1.výročie Revolúcie (1990)	40,-
4637-41	100 rokov úmrtia V. van Gogha (1991)	7,-

■ Známky Ruska ★ ★

Novinky roku 1996

Mačky, PL (10-blok)	120,-
Deň víťazstva	12,-
Deň víťazstva, PL (8 zn.+K)	96,-
Elektrikové vozne, (5 zn.+H)	80,-
Elektrikový vozeň, PL (6 zn.)	160,-
850 rokov Tuly	18,-
EUROPA/Slávne ženy (2 zn.)	40,-
50 rokov UNICEF	12,-
50 rokov UNICEF, PL (8-blok)	100,-
Umenie P.P. Sokolova (3 zn.)	55,-
750. výročie Moskvy (6 zn.)	50,-
detto PL (3 PL)	150,-
Porcelán (5 zn.)	65,-
Zmluva s Bieloruskom (1 zn.)	20,-

■ Bielorusko ★ ★

Černobyl (3 zn.+K v 4-bloku)	20,-
Kroje (3 zn.+ H)	55,-
Zmluva s Ruskom (1 zn.)	10,-

■ Kirgizstan ★ ★

Plazy (7 zn.+H)	85,-
-----------------	------

■ Ukrajina ★ ★

Atlanta 1996 (3 zn.+H)	75,-
------------------------	------

■ Uzbekistan ★ ★

Atlanta 1996 (4 zn.)	85,-
Motýle (7 zn.+H)	150,-

■ Maďarsko

Ponuka známok Maďarska zo Zberateľa č. 7-8 stále platí.

Ďalšia ponuka maďarských známok □ strihané (číslovanie podľa katalógu Michel, známky ★ ★):

1758-61 Kozmos	500,-
1762-64 Konferencia RVHP	60,-
1788 Osobnosti	25,-
1793-95 150. výr. narodenia F. Liszta	100,-
1798, 1807 Osobnosti	á 25,-
1816, 1817 Osobnosti	á 14,-
1839-40 100 rokov tlače	20,-
1841 Osobnosti	10,-
1842 Boj proti malárii	60,-
1844 Mierová konferencia v Moskve	10,-
1845 Festival mládeže	36,-
1866, 1867 Osobnosti	á 20,-
1868-71 Deň známky	180,-
1872 25 rokov maďar. petrochémie	10,-
1906, 1919-20 Výročia	á 25,-

1921 Výročia	40,-
1922 Výstava ruží	100,-
2008 25 rokov mládež. organizácie	25,-
2026 Veľtrh Budapešť	28,-
2029 Osobnosti	25,-
2030 Osobnosti	35,-
2042 Turistický kongres	40,-
2067, 2070 Osobnosti	á 25,-
2068 K.Marx	35,-
2122 Leonardo da Vinci	90,-
2124 100 rokov UII	100,-
2126 Konf. ministrov pôšt	20,-
2127-35 História tenisu	240,-
2136 20 rokov medzinár. spolupráce	24,-
2141-50 Cirkus '65	180,-
2163, 2174, 2183 Výročia	á 20,-
2210 Osobnosti	24,-
2218-19 Kozmos	130,-
2220-21 Múzeum dopravy	60,-
2237 OSN	60,-
2238 Osobnosti	24,-
2240 10 rokov atomového výskumu v Dubne	80,-
2241, 2251, 2254 Výročia	á 40,-
2252, 2253 Výročia	á 24,-
2307-13 Kvety	180,-
2317-20 Aerofila '67	180,-
2321 Turistika mládeže	35,-
2387-94 Mačky	240,-
2395 Výročia	45,-
2396 Výročia	80,-
2397 Výročia	40,-
2398-05 Ornitológ. kongres	180,-
2406 K.Marx	60,-
2408 Výročia	35,-
2409-15 Umenie	180,-
2417-20 Balaton	45,-
2421 Letecká	30,-
2432, 2433, 2451 Výročia	á 30,-
2443-46 Deň zn., keramika	160,-
2452-59 Záhradné kvety	160,-
2460-62 50 r.KS Maďarska	60,-
2463-64 50 r.KS Maďarska	60,-
2465-71 Umenie	180,-
2473 Rok ľudských práv	24,-
2474 Ady Endre	45,-
2475 Výročie	30,-
2486-90 Maď.republ.rád (50)	70,-
2494-01 Motýle	180,-
2502 Balaton	5,-
2503 Výplatná	8,-
2504 Výstava Budapešť '71	60,-
2505 IAO (50 rokov)	45,-
2506-12 Umenie	220,-
2514-17 Podunajské mestá	45,-
2518 Obrana mieru (50)	30,-
2520-27 Št.geológ.ústav (100)	160,-
2528-31 Deň známky	180,-
2536 Kongres o umení	30,-
2537-42 Jazdecstvo	200,-
2543 100 r.pôšt. lístkov	18,-
2544, 2546 Výročia	á 60,-
2545 VII. kongres FSM	24,-
2547-54 Kozmos	180,-

2555-61 Umenie	180,-
2562 Výstava holubov	40,-
2564-71 Historické vozy	200,-
2572-74 Výst. Budapešť '71	100,-
2577 Budapešť. metro	40,-
2580 Interkozmos	30,-
2581 V.I.Lenin (100)	30,-
2583 Lehár (100)	30,-
2584-85 Expo '70 Osaka	60,-
2586-92 Umenie	180,-
2599 200 rokov hutí	20,-
2601 Veslárské preteky žien	40,-
2602 Štefan I. (1000)	30,-
2615 Konferencia FAO	24,-
2624 Konfer. o výchove	30,-
2625-32 Zlaté predmety	180,-
2633-39 Umenie	200,-

■ Námetové série ★ ★

<u>Argentína</u>	
Ryby 1970 (2)	20,-
<u>Australia</u>	
Vtáky 1978, 1979, 1980 (22)	300,-
<u>Australia Antarctic Territory</u>	
Krajinky 1984, 1986-87 (16)	235,-
<u>Bolivia</u>	
Papagaje 1981 (8)	350,-
<u>Ciskei</u>	
Vtáky 1981, 1984, 1986-90 (22)	300,-
<u>Cocos Island</u>	
Ryby 1979, 1980 (17)	260,-
Motýle 1982, 1983 (16)	350,-
<u>Ecuador</u>	
Vtáky 1958 (4)	100,-
<u>Izrael</u>	
Flóra 1970 (3)	65,-
<u>Nicaragua</u>	
Vtáky 1981 (7)	130,-
<u>Rwanda</u>	
Vtáky 1979 (8)	160,-
<u>Rep. Gabonaise</u>	
Plody (PORTO) 1962 (12)	115,-
<u>Samoa i Sisiso</u>	
Mušle 1978, 1979, 1980 (18)	430,-
<u>St.Vincent</u>	
Ryby 1975 (19)	800,-
<u>Shoiperia</u>	
Plody 1972 (7)	60,-
Kvety 1974 (7)	60,-
<u>Sevchelles</u>	
Ryby 1980 (3)	75,-
<u>SWA</u>	
Veľryby 1980 (6)	180,-
<u>Swaziland</u>	
Motýle 1987 (13)	500,-
<u>Turks & Caicos</u>	
Ryby 1981 (8)	700,-
<u>Tuvalu</u>	
Ryby 1979 (19)	350,-
<u>Vietnam</u>	

Ryby 1984 (7)	100,-
Zambia	
Vtáky 1990 (8)	100,-

■ Námetové série ☉

Afganistan	
Fauna 1984 (7)	50,-
Aiman	
Fauna 1972 (8/PL)	25,-
Ryby 1972 (8/PL)	25,-
Motýle (25/PL)	30,-
Motýle - nekompletné (17)	38,-
Azerbajdžan	
Mačkovité šelmy 1994 (5+H)	
Korytnačky 1995 (5+H)	25,-
Morské medúzy 1995 (5+H)	25,-
Belize	
Fauna korál. útesov 1982 (6)	23,-
Benin	
Mačky 1995 (5+H)	30,-
Motýle 1996 (6+H)	25,-
Burkina Faso	
Motorky 1985 (6)	15,-
Cambodge	
Psy 1990 (7+H)	30,-
Centrafricaine	
OH Los Angeles/Jazzdectvo	12,-
Cuba	
Kraby 1969 (7)	30,-
Ryby 1965 (8)	21,-
Fauna 1995 (6)	18,-
Filmové osobnosti 1995 (9)	20,-
Grenada	
Výročia: Lindberg/Zeppelin (7)	15,-
Guinee	
Hmyz 1973 (6/PL)	38,-
Haute Volta	
ZOH Innsbruck 1976 (5)	10,-
Islamique de Mauritanie	
OH Moskva '80 (4)	8,-
MS Mexico '86 (5)	12,-
Kampuchea	
Plazy 1983 (6)	15,-
Vrtulníky 1987 (6)	15,-
Vtáky 1983 (5)	15,-
Ryby 1983 (7)	15,-
Vtáky 1985 (6)	18,-
Papagáje 1989 (7+H)	30,-
Kirgizstan	
Kone 1995 (7+H)	25,-

Korea	
J. Kepler (H)	15,-
Hríby 1987 (H)	10,-
Opice (3+H)	20,-
Herbera Hybrida 1989 (H)	10,-
Domáca fauna 1990 (TL 5x2)	20,-
Morská fauna 1990 (TL 5x2)	20,-
Kone 1991 (5)	15,-
Laos	
Fauna 1986 (6)	19,-
Ryby 1987 (6)	18,-
Liberia	
Motýle (6+H)	30,-
Maďarsko	
Ryby 1987 (6)	12,-
Monolia	
ZOH Innsbruck '64 (H)	20,-
Motýle 1977 (7)	22,-
Ďatle 1987 (7)	30,-
Pravek 1990 (7)	30,-
Nicaragua	
ZOH Sarajevo 1984 (7)	27,-
OH Los Angeles 1984 (7)	45,-
Oman	
Vtáky 1972 (8+H)	30,-
Paraguay	
Vtáky 1984 (7)	25,-
Philippines	
Vtáky 1972 (6)	12,-
Poľsko	
Rybolov 1987 (6)	10,-
Automobily 1987 (4)	8,-
Rakúsko	
Fauna (4)	40,-
Republika Togo	
Desať prikázaní 1982 (9)	18,-
Republika de Quinee	
Spevavé vtáctvo 1995 (5+H)	25,-
Fauna 1995 (5+H)	25,-
OH Atlanta '96 (5+H)	25,-
Ryby (12)	48,-

Do pozornosti zberateľom FDC:

Chýbajú Vám československé obálky prvého dňa vydania? Svoje chybenky na jednotlivé série alebo celé ročníky z rokov 1951-1990 zasielajte na adresu **ALBUM-u**.

UPOZORNENIE ABONENTOM NOVINIEK

Firma **ALBUM** upozorňuje ctенých zákazníkov, že od 1. 1. 1997 nebude prevádzkať abonentúru nových slovenských poštových známok, celin a ostatného filatelistického materiálu. Zálohy budú zúčtované v poslednom štvrťroku, najneskôr do 31. 1. 1997.

Prosíme doterajších abonentov, aby si abonentúru zabezpečili v niektorom z klubu filatelistov, prípadne priamo v POFIS-e Bratislava. Novinkovú službu v rámci Klubu filatelistov je ochotný prevziať pán

Stanislav Škvarek

Hronska 14, 821 07 Bratislava, telefón: 07 / 241 580

KATALÓGY LITERATÚRA

MICHEL 1996/7 Vých. Európa	1200,-
MICHEL 1996/7 Záp. Európa	1520,-
MICHEL 1996/7 Nemecko	660,-

Špecializovaná príručka čs. poštových známok, 1988	130,-
M. Briggs: Známký (pozri Zberateľ 10/96, str. 14)	149,-
Mince Františka Josefa I. - nové vydanie	130,-

Staršie katalógy

MICHEL 1995/6 Vých. Európa	800,-
MICHEL 1995/6 Nemecko	440,-
MICHEL 1993/4 Nemecko	380,-
MICHEL 1992/3 Nemecko	350,-

PRINZ

**Najširší sortiment
najpriateľnejšie ceny**

Hlavný dodávateľ ochranných fólií, zásobníkov a ďalších potrieb pre zberateľov známok a mincí, pre pošty, filatelistické agentúry a vydávateľov.

**Vyše 25 rokov služby
svetovému obchodu**

Informácie: Firma **ALBUM**, Lazaretská 11, 811 08 Bratislava, ☎ 07/367 411

ŚWIATOWY DZIEŃ POCZTY

75 LAT MUZEUM POCZTY I TELEKOMUNIKACJI WE WROCŁAWIU

0024440

DOPLATA NA MP+T

ŚWIATOWY DZIEŃ POCZTY

12-13)

POLSKA 70 gr

11)

NOVÉ POŠTOVÉ ZNÁMKY

1000 JAHRE STERREICH

14)

